

Conservatori Professional de Dansa
Escola d'Ensenyament Secundari i Artístic

Institut del Teatre
Diputació de Barcelona

-

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

Curs 2019 - 2020

Codi del centre: 08059342

Adreça / contacte:

P. Margarida Xirgu s/n

08004 Barcelona

www.institutdelteatre.cat

+34 227 39 07

Presentat al Claustre: 26 de febrer/2020

Presentat al Consell Escolar: 27 de febrer/2020

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. NORMATIVA
3. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ
4. MISSIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA
 - 4.1. MISSIÓ
 - 4.2. OBJECTIUS GENERALS
5. ASPECTES QUE HA DE CONSIDERAR EL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA
 - 5.1. NIVELLS D'ACTUACIÓ
 - 5.2. ÀMBITS D'ACTUACIÓ
 - 5.3. TEMES QUE ES PODEN DESENVOLUPAR PER NIVELL I ÀMBIT
6. OBJECTIUS ESPECÍFICS I INDICADORS
7. VALORS I ACTITUDS
 - 7.1. COEDUCACIÓ
 - 7.2. EDUCACIÓ INTERCULTURAL
 - 7.3. EDUCACIÓ PER LA PAU
 - 7.4. EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL
 - 7.5. EDUCAR EN EL RESPECTE
 - 7.6. EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT
 - 7.7. EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES
 - 7.8. INCLUSIÓ
8. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES
 - 8.1. ABSENTISME
 - 8.2. CONFLICTES GREUS
 - 8.3. GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES
9. ORGANITZACIÓ DE CENTRE
 - 9.1. ACOLLIDA
 - 9.2. COMUNICACIÓ
 - 9.3. ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS.
 - 9.4. NORMA
 - 9.5. PARTICIPACIÓ
10. ANNEXOS
 - 10.1. DECLARACIÓ DE LA SEU D'URGELL

1. INTRODUCCIÓ

La direcció 2018 – 2022 del Conservatori Professional de Dansa decideix revisar un dels documents més rellevants: el Projecte de Convivència. Un dels pilars fundacionals del centre és la creació d'un entorn que afavoreixi i garanteixi el creixement de tot el seu alumnat des del respecte envers un mateix i a l'altre, així com la llibertat i la responsabilitat de crear una societat més amable, acollidora i plural.

El Conservatori Professional de Dansa (EESA/CPD), com escola integrada d'estudis acadèmics i artístics, vol contribuir a la formació de persones capaces de conviure en un pla d'igualtat, des del profund respecte a la diferència, en una societat que s'ha definit com a complexa. Una societat on les exigències del coneixement, l'ús i l'abús de la informació, el consumisme i els desequilibris econòmics i ecològics, la mobilitat accentuada i el canvi constant esdevenen quotidians.

L'educació integral de les persones ha d'incorporar de manera sistemàtica i rigorosa tots aquells elements que fomenten la comprensió de l'ésser humà i la seva acció en el món. Cal que els centres educatius estableixin un diàleg permanent amb els diferents agents socials i culturals per teixir plegats xarxes constructores d'educació i de ciutadania. Un bon clima relacional és una de les condicions imprescindibles per a obtenir bones pràctiques.

Volem contribuir en aquest procés col·lectiu de creació de coneixement i de revitalització de valors imprescindibles com el rigor, la responsabilitat, el respecte, la dignitat i la solidaritat.

Aquesta necessitat social envers totes les temàtiques relacionades amb la convivència i la conflictivitat en els diferents àmbits de la vida col·lectiva fa que considerem del tot necessari que el nostre centre educatiu sigui un marc imprescindible i molt valuós per aprendre i ensenyar a construir nous models de convivència i de gestió de conflictes.

Com a centre educatiu públic, el Conservatori Professional de Dansa (EESA/CPD) té a disposició de tota la comunitat educativa, segons les normatives actuals corresponents, els documents que informen, orienten i guien tots els membres que formen part de l'engranatge complex del nostre centre, i alhora complementen el PEC.

“Conviure significa viure plegats i en bona relació. La convivència demana la formació integral de la persona, i es fonamenta en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de pau.

La convivència comporta una consciència de la pròpia identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat.”¹

¹ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

2. **NORMATIVA**

La [Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig](#), d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La [Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre](#), per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

La [Llei 12/2009, del 10 de juliol](#), d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El [Decret 102/2010, de 3 d'agost](#), d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El [Decret 279/2006, de 4 de juliol](#), sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

La [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

3. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ

Els principis d'actuació d'un projecte de convivència són:

- **La participació i la corresponsabilització de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn** per tal d'aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma i concretada amb fermesa, rigor i afecte.
- **L'actuació global i integral** perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- **La descentralització** perquè cal que les decisions siguin contextualitzades. Un projecte de convivència ha de respondre a una necessitat percebuda col·lectivament, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius d'un territori.
- **La normalitat**, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.
- **La millora constant de les actuacions**, a fi de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.²
- Una gestió diligent en el tractament de la informació sensible i la imatge de caràcter personal per tal de garantir la confidencialitat alhora que la promoció del canvi d'actituds en sentit positiu de l'alumnat.

² [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

4. MISSIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

4.1. MISSIÓ

El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.³

4.2 OBJECTIUS GENERALS

- Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.
- Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.
- Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
- Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.⁴

³ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

⁴ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

5. ASPECTES QUE HA DE CONSIDERAR EL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

5.1 NIVELLS D'ACTUACIÓ

Abordem el Projecte de convivència del Conservatori Professional de Dansa des dels nivells següents:

A. Valors i actituds

Per tal de contribuir a que tot l'alumnat gestioni competentment la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

B. Resolució de conflictes

Perquè davant de situacions que atempten contra la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, abordem les diferents situacions en què ens podem trobar al centre a través d'orientacions i protocols que recuperin la relació entre les parts, restaurant-ne els danys i aportant resolucions positives a aquestes situacions.

C. Marc organitzatiu

Sabem que l'organització del centre pot afavorir o dificultar el clima de convivència. No concebem la convivència sense una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos. Per aquest motiu, el Projecte de convivència del Conservatori Professional de Dansa preveu actuacions sobre aspectes organitzatius dels centres.

En aquest sentit, i tenint en compte que el Projecte de convivència ha de ser un document *viu*, des de la direcció treballarem per mantenir-ne la coherència amb la resta de documents de centre, interrelacionant-los.

5.2 ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Un plantejament global de la convivència necessita una acció coordinada i coherent entre tots els agents educatius que intervenen en els diferents espais i temps dels nostres alumnes. És per això que plantejem el Projecte de convivència del Conservatori Professional de Dansa des de **tres àmbits d'intervenció**, sense oblidar-nos que, per donar respostes globals i garantir-ne l'èxit cal la continuïtat i coherència educativa en les diferents accions que hi desenvolupem en el centre, l'aula i l'entorn.

5.2 TEMES QUE ES PODEN DESENVOLUPAR PER NIVELL I ÀMBIT

Tenint en compte la complexitat d'elements que intervenen en la convivència del centre, hem considerat oportú delimitar l'acció en els següents temes que entenem imprescindibles per al desenvolupament d'un bon clima de convivència:

NIVELL	ÀMBIT		
	AULA	CENTRE	ENTORN
VALORS I ACTITUDS	Coeducació Educació intercultural Educació per la pau Educació socioemocional Educar en el respecte Educar en l'esforç i la responsabilitat Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió		
RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	Absentisme Conflictes greus Gestió i resolució positiva dels conflictes		
ORGANITZACIÓ DE CENTRE	Acollida Comunicació Estructura i gestió de recursos Norma Participació		

6 OBJECTIUS ESPECÍFICS / INDICADORS

MISSIÓ: *El Projecte de convivència té com a missió contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.*⁵

OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
1. Assegurar i garantir la participació, implicació i compromís de tota la comunitat educativa.	1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius.	<ul style="list-style-type: none"> • Reunions amb famílies • Reunions al Consell Escolar • Assemblees d'aula • Reunions de Delegats • Reunions de la Comissió de Convivència
	1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència del centre.	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria del Departament d'Orientació • Programacions anuals • Seguiment tutorial
	1.3 Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració del projecte.	<ul style="list-style-type: none"> • Espais de reunió • Assemblees d'aula
	1.4 Construir i dinamitzar la comissió de convivència.	<ul style="list-style-type: none"> • Actes de reunió • Accions del Departament d'Orientació
	1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.	<ul style="list-style-type: none"> • Curs de pràctiques restauratives

⁵ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
2. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb mi mateix, amb els altres i amb el món.	2.1 Potenciar les competències socioemocionals.	<ul style="list-style-type: none"> • Acció tutorial • Programacions curriculars • Pla d'Acció tutorial • Seguiment del Departament d'Orientació
	2.2 Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes.	<ul style="list-style-type: none"> • Acció tutorial • Programacions curriculars • Pla d'Acció tutorial • Seguiment del Departament d'Orientació • Assemblees d'aula
	2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.	<ul style="list-style-type: none"> • Acció tutorial • Programacions curriculars • Assemblees d'aula
	2.4 Potenciar la competència social i ciutadana de l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Acció tutorial • Programacions curriculars • Assemblees d'aula
	2.5 Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.	<ul style="list-style-type: none"> • Assemblees d'aula • Comissió de convivència • Estratègies del curs de Pràctiques Restauratives

OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.1 Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar.	<ul style="list-style-type: none"> • Protocols d'acollida de professorat • Jornades d'acollida d'alumnat nou • Doble seguiment tutorial • Avaluació zero • Seguiment del Departament d'Orientació • Entrevista psicopedagògica • Reunions de famílies
	3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti el valor i la diferència en un marc de valors compartits.	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies metodològiques inclusives a l'aula • Seguiment tutorial • Accions de foment de la cohesió a l'escola • Orientació acadèmica • Ús de llenguatge inclusiu
	3.3 Potenciar l'educació intercultural.	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació de la perspectiva intercultural i interreligiosa al currículum.
	3.4 Prevenir l'absentisme.	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol de prevenció, detecció, i intervenció sobre absentisme. • Comunicació amb les famílies • Seguiment tutorial

OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica de la gestió del conflicte.	4.1 Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva del conflicte.	<ul style="list-style-type: none"> • Assembles d'aula • Doble seguiment tutorial • Seguiment del Departament d'Orientació • Entrevista psicopedagògica • Reunions de famílies
	4.2 Organitzar el servei de mediació al centre amb la participació.	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies metodològiques inclusives a l'aula • Seguiment tutorial • Accions de foment de la cohesió a l'escola • Orientació acadèmica • Ús de llenguatge inclusiu
	4.3 Potenciar l'educació intercultural	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació de la perspectiva intercultural i interreligiosa al currículum.
	4.4 Prevenir l'absentisme	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol de prevenció, detecció, i intervenció sobre absentisme. • Comunicació amb les famílies • Seguiment tutorial

7. VALORS I ACTITUDS

Accions proactives, afavoridores de la convivència que contribueixen a crear un bon clima escolar, ajuden a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propicien l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

7.1. COEDUCACIÓ

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe, orientació afectivosexual, identitat o expressió de gènere, potenciant així la igualtat real d'oportunitats.

La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i el respecte de la diversitat de l'alumnat.⁶

⁶ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

COEDUCACIÓ	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància d'una acció educativa que potencii la igualtat d'oportunitats entre nois i noies.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives,</p>
	<p>A2 Compartir la necessitat de treballar en la prevenció de la violència de gènere o per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.</p>
	<p>A3 Analitzar les actuacions realitzades en l'àmbit de la coeducació en el centre i fem el retorn al professorat com a punt de partida del debat i la reflexió.</p>
<p>B. Incorporarem la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba als diferents documents de centre.</p>	<p>B1 Recollir en el PEC la importància de la coeducació.</p>
	<p>B2 Supervisar l'ús correcte del llenguatge no sexista en els documents de centre.</p>
	<p>B3 Concretar en la Programació General Anual les accions que es realitzaran per fomentar l'educació igualitària.</p>
	<p>B4 Incloure a les NOFC normes claus que garanteixin el respecte a tothom i la no discriminació per raó de gènere, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.</p>
	<p>B5 Recollir en la carta de compromís elements que potencii'n l'educació igualitària.</p>
	<p>B6 Incloure activitats relacionades amb la coeducació en el pla d'acció tutorial.</p>
<p>C. Implementar els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.</p>	<p>C1 Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.</p>
	<p>C2 Aplicar el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat davant tota forma de violència contra les alumnes, així com contra qualsevol alumne o alumna que no segueix un mandat de gènere normatiu.</p>
	<p>C4 Programar accions preventives establertes en els protocols per a la millora de la convivència.</p>
<p>D. Planifiquem estratègies de prevenció de les desigualtats de gènere i relacions d'abús de poder.</p>	<p>D1 Impulsar la implementació de programes que promoguin la igualtat de gènere.</p>
	<p>D2 Promoure nous models de relació igualitaris entre dones i homes.</p>

	D3 Recollir les incidències i conflictes de caràcter de sexe, d'identitat o expressió de gènere, o orientació afectivosexual.
	D4 Establir propostes d'actuació específiques per prevenir situacions de conflicte de caràcter sexista, d'identitat o expressió de gènere, o orientació afectivosexual.
E. Potenciem la participació de tot l'alumnat en igualtat de condicions i d'oportunitats.	E1 Impulsar la capacitat de lideratge per a tots i totes.
	E2 Promoure la representació paritària de l'equip docent en els càrrecs de responsabilitat i representació del centre.
	E3 Fomentar la representació paritària de l'alumnat en les diferents activitats que es desenvolupen en el centre (representants del Consell Escolar, composició grups de treball, activitats lúdiques, jurats de concursos, etc.).
F. Formem la comunitat escolar en coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.	F1 Oferir en el Pla de formació de centre la formació en matèria de coeducació i de prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.

COEDUCACIÓ	ÀMBIT AULA
A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.	A1 Fer una distribució de responsabilitats, càrrecs i funcions equilibrada.
	A2 Incorporar l'ús habitual del llenguatge inclusiu i no sexista que doni el mateix protagonisme a tot l'alumnat.
	A3 Potenciar els espais de tutoria per establir diàlegs sobre el respecte a la diferència i l'equitat, i reflexionem sobre la identitat de gènere i l'expressió de gènere.
	A4 Treballar la diversitat familiar.
	A5 Promoure la reflexió i el debat sobre conceptes relacionats amb l'educació afectiva i sexual.

	A6 Ajudar l'alumnat a analitzar situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista.
	A7 Ajudar l'alumnat a analitzar situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter LGBTIfòbic.
	A8 Actuar reconduint actituds quan detectem rols o estereotips discriminatoris en el grup.
	A9 Revisar les relacions que es donen dins el clima de l'aula, per ajudar que siguin igualitàries en la distribució dels rols i no discriminatòries (sociogrames, etc.).
	A10 Realitzar activitats vinculades amb campanyes d'organismes que treballen per la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista i la LGTBIfòbia (Dia internacional de la Dona, Dia internacional LGBTI, Dia internacional contra la violència envers la dona).
	A11 Potenciar la tutoria individualitzada i la tutoria entre iguals per promoure la convivència.
B. Promovem la participació i la relació de tot l'alumnat de manera igualitària i lliure d'estereotips.	B1 Potenciar relacions entre l'alumnat que es basin en relacions igualitàries i que trenquin estereotips.
	B2 Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per erradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionem davant qualsevol acte de violència masclista o homòfoba.
	B3 Garantir una composició i distribució de responsabilitats equitatives en els grups de treball.

COEDUCACIÓ	ÀMBIT ENTORN
A. Participem en xarxes de centres que treballen en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.	A1 Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes que fomentin la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència i la prevenció de la violència masclista i per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.

	A2 Fer jornades d'intercanvi d'experiències i estratègies al voltant de la coeducació.
B. Ens coordinem amb la Institució per dur a terme actuacions concretes per fomentar els valors de la igualtat de gènere i de les relacions igualitàries.	B1 Impulsar amb la Institució el desenvolupament d'activitats culturals que tinguin una dimensió educativa a favor de la coeducació i de la prevenció de la violència masclista.
	B2 Elaborar protocols d'actuació davant conflictes produïts per violència de gènere o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere d'àmbit local.
C. Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure la coeducació.	C1 Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions que afavoreixin la igualtat de gènere.
	C2 Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió, etc.) per fomentar valors com la igualtat de gènere i promoure campanyes sobre la coeducació.

7.2. EDUCACIÓ INTERCULTURAL

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits, tot promovent espais de relació i inclusió. Així mateix, promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats..⁷

⁷ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

EDUCACIÓ INTERCULTURAL	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Recollim l'educació intercultural en els documents del centre</p>	<p>A1 Tenir present la perspectiva intercultural en el projecte curricular de centre.</p>
	<p>A2 Treballar en el Pla d'Acció Tutorial l'acompanyament a la construcció d'una identitat de múltiples pertinences.</p>
	<p>A3 Fer servir el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació en cas de detectar situacions de conflicte que impliquin discriminació per raó d'origen.</p>
	<p>A4 Incorporar la valoració i el reconeixement de totes les llengües existents al centre en el Projecte Lingüístic de Centre.</p>

EDUCACIÓ INTERCULTURAL	ÀMBIT AULA
<p>A. Potenciem des de l'acció tutorial el reconeixement a la diferència i la diversitat cultural.</p>	<p>A1 Reflectir en els càrrecs de responsabilitat a l'aula la diversitat present (delegat/da, encarregat de material, etc.).</p>
	<p>A2 Reorganitzar periòdicament els grups dins l'aula per fomentar la relació entre l'alumnat.</p>
	<p>A3 Programar activitats perquè l'alumnat es conegui i pugui intercanviar experiències</p>
	<p>A4 Promoure espais de reflexió i acompanyament de les emocions.</p>
	<p>A5 Facilitar eines que promoguin el suport entre iguals.</p>
	<p>A7 Garantir que tot l'alumnat i les seves famílies puguin entendre la informació sobre el procés d'aprenentatge i els resultats d'avaluació.</p>

B. Plantegem el currículum de les diferents àrees i matèries des d'una perspectiva intercultural.	B1 Oferir a totes les àrees i matèries una perspectiva global, que fugi de perspectives euro cèntriques, prioritzant l'actualitat i la contemporaneïtat.
	B2 Ensenyar, a través del currículum, com els valors de l'esforç i el compromís han fet que homes/dones i cultures aconseguixin les seves fites.
	B3 Incorporar activitats que fomentin, des de l'esperit crític, la valoració de la pròpia cultura i la dels altres.
	B4 Introduir en el currículum referències a la diversitat de creences, conviccions i opcions de pensament presents al centre.
	B5 Analitzar el fenomen de les migracions presentant-ne les diferents visions.
	B6 Comprovar que els materials educatius utilitzats estiguin lliures d'estereotips i prejudicis
	B7 Analitzar i valorar exemples de materials escolars (llibres de text, materials de suport...) amb continguts implícitament o explícitament discriminatoris per fer conscients els estudiants de les seves implicacions.
	B8 Fer present a l'aula la varietat de llengües d'origen i les utilitzem com un recurs lingüístic per al treball curricular.
	B9 Plantegem activitats on sigui necessari el raonament i l'argumentació per tal de posicionar-se èticament enfront de situacions complexes.
C. Promovem la inclusió a l'aula de tot l'alumnat.	C1 Realitzar a l'aula activitats prèvies a l'arribada d'un nou alumne per facilitar el coneixement i millorar-ne la rebuda.
	C2 Realitzar activitats multinivell per garantir el seguiment de tot l'alumnat.
	C3 Intervenir de manera immediata i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de racisme o xenofòbia.

	C4 Adreçar-se a tot l'alumnat utilitzant el nom i els cognoms amb una pronunciació correcta.
	C5 Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu i aprenentatge dialògic per facilitar la relació i el coneixement mutu.
D. Disposem d'estratègies per treballar els valors i elements comuns.	D1 Fomentar l'educació en els valors promovent la formació en Drets humans i en els propis d'una societat democràtica.
	D3 Donar a conèixer la riquesa pròpia de la tradició cultural catalana.

EDUCACIÓ INTERCULTURAL	ÀMBIT ENTORN
A. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el valor de la interculturalitat.	A1 Facilitar l'acollida de les noves famílies a l'entorn del centre.
	A2 Garantir que les famílies nouvingudes coneguin el funcionament del centre i del sistema educatiu català.
	A3 Promoure actuacions d'acollida, acompanyament i suport a les famílies d'origen estranger.
B. Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'educació intercultural.	B1 Oferir les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals i de lleure adreçades a la comunitat.
	B2 Organitzar sortides per conèixer la realitat del territori a partir de la coneixença d'entitats i institucions de grups socioculturals diversos.
	B3 Treballem amb grups socials o culturals diversos per fomentar vincles, trencar estereotips i prejudicis, i afavorir la cohesió social.
C. Participem en programes socioeducatius de l'entorn.	C1 Col·laborar amb l'administració local en l'impuls i desenvolupament de Plans educatius d'entorn i altres programes socioeducatius.
	C2 Promoure la participació activa dels alumnes.
	C3 Promoure, amb l'administració local, la participació de tot l'alumnat en el teixit educatiu de l'entorn.

7.3. EDUCACIÓ PER LA PAU

L'educació per la pau té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i millorar la vida de totes les persones.

Si considerem la pau no només com a no-violència, no-guerra, sinó com un estat de convivència en què les persones puguin establir entre elles relacions d'harmonia, bo i formant societats lliures i equitatives, l'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint la pau, que esdevé un valor ètic social per ella mateixa.⁸

⁸ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

EDUCACIÓ PER LA PAU	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Recollim en els documents de centre el valor de l'educació per la pau.</p>	<p>A1 Revisar les NOFC per tal de garantir que recollim normes clares que garanteixin el respecte als drets i el compliment dels deures de l'alumnat.</p>
	<p>A2 Incloure en la carta de compromís educatiu els objectius i compromisos per a la creació i el manteniment d'un entorn de convivència i respecte en el centre.</p>
<p>B. Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació per la pau i la divulgació dels drets humans entre els membres de la comunitat escolar.</p>	<p>B1 Participar –segons el curs- en activitats (campanyes, projectes, trobades, concursos, etc.) de foment de la pau com a experiència educativa.</p>
	<p>B2 Prendre mesures per garantir el respecte als drets humans dins el centre.</p>
	<p>B3 Reforçar el treball en equip entre el professorat com un model de convivència.</p>
	<p>B4 Fomentar el treball cooperatiu entre els membres de la comunitat escolar com a model de convivència (comissions mixtes).</p>
<p>C. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar l'educació per la pau i els drets humans entre l'alumnat.</p>	<p>C1 Incloure en la programació curricular activitats d'aula per treballar amb els alumnes els drets humans, especialment els drets dels infants, i promoure campanyes de difusió tant dins com fora del centre.</p>
	<p>C2 Aprofitar els espais informals i colònies de l'alumnat per realitzar activitats de cohesió de grup i foment de la convivència.</p>
	<p>C3 Fomentar la implementació i ús de les pràctiques restauratives com una estratègia de resolució positiva dels conflictes basada en el diàleg i el respecte mutu.</p>
	<p>C4 Incloure l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions de centre, procés de millora del rendiment i la convivència, avaluació, manteniment i cura dels espais del centre, etc.).</p>

EDUCACIÓ PER LA PAU	ÀMBIT AULA
<p>A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar en la pau i els drets humans.</p>	<p>A1 Afavorir la reflexió sobre la pau basada en l'equitat, la justícia social, els drets humans i la resolució pacífica de conflictes.</p>
	<p>A2 Utilitzar els espais de tutoria per potenciar el respecte, el diàleg i la cooperació entre els companys com a base de l'educació per la pau.</p>
	<p>A3 Crear condicions per gaudir del silenci a l'aula com a espai de reflexió.</p>
	<p>A4 Fomentar la democràcia i la participació a través de l'organització de l'aula (càrrecs de responsabilitat, assemblees d'aula, etc.).</p>
	<p>A5 Revisar les relacions de poder, dins del clima de l'aula, per ajudar que siguin solidàries i equitatives.</p>
	<p>A6 Utilitzar la tutoria individualitzada per fomentar en l'alumnat el diàleg i l'empatia.</p>
<p>B. Estimulem el compromís personal de l'alumnat en els valors de l'educació per la pau.</p>	<p>B1 Establir relacions entre l'alumnat que es basin en el reconeixement i el respecte mutu (tutoria entre iguals, apadrinament lector, etc.).</p>
	<p>B2 Valorar i potenciar l'esforç i el compromís personal per a la construcció de la pau i la no-violència.</p>
	<p>B3 Fer signar a l'alumnat en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu.</p>
<p>C. Incorporarem continguts d'educació per la pau en el currículum de les diverses àrees.</p>	<p>C1 Planificar i seqüenciar els continguts de l'educació per a la pau i sobre els drets humans a les diferents àrees curriculars.</p>
	<p>C2 Assegurar-nos que els materials educatius utilitzats estan impregnats de valors fonamentadors d'una cultura de pau.</p>
	<p>C3 Avaluar les activitats d'educació per la pau per fer seguiment de resultats i impactes.</p>
	<p>C5 Fomentar l'esperit crític per identificar, revisar i superar qualsevol situació de desigualtat (currículum ocult, discriminacions, etc.).</p>

D. Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen els valors convivencials.	D1 Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.).
	D2 Disposar de materials i recursos que ens permeten treballar valors i actituds relacionats amb l'educació per la pau (cooperació, ajuda, no-violència, etc.).
	D3 Aprofitar els esdeveniments puntuals per abordar el tema de la pau.
	D4 Vetllar per mantenir una coherència entre els continguts que ensenyem relacionats amb la pau i la nostra actitud (saber escoltar, dialogar, mostrar empatia, marcar límits i exigir respecte, etc.).

EDUCACIÓ PER LA PAU	ÀMBIT ENTORN
A. Ens coordinem amb les entitats culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure l'educació per la pau.	A1 Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals i cíviques de l'entorn.
	A2 Planificar conjuntament amb els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa, televisió) i entitats educatives del barri els esdeveniments, celebracions i reflexions conjuntes per a la consolidació de la cultura de la pau.
	A3 Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

7.4. EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

Entenem per educació socioemocional la que permet capacitar de conèixer i reconèixer les pròpies emocions i les dels altres, i saber expressar-les, utilitzar-les i gestionar-les de manera positiva. Això permet adquirir unes adequades actituds personals que ajudaran a establir i mantenir bones relacions amb els altres i a viure en societat.

L'educació socioemocional ha de facilitar també el treball cooperatiu i la gestió positiva dels conflictes, de tal manera que es contribueixi a generar un bon clima de convivència. En aquest sentit, un ambient relacional positiu, amb vincles de confiança i suport, pot facilitar que l'aprenentatge sigui més significatiu, interessant i engrescador i, consegüentment, l'èxit educatiu de tots els nens i les nenes.⁹

⁹ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació socioemocional en els processos educatius.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (xerrades, reunions).</p>
	<p>A2 Prendre consciència que tota la comunitat escolar som un model de referència per a l'alumnat.</p>
<p>B. Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar valors de l'educació socioemocional.</p>	<p>B1 Concretar en el PEC i la PGA les accions que es realitzaran per fomentar l'educació socioemocional al centre.</p>
	<p>B2 Incloure en la Carta de Compromís educatiu els objectius i compromisos per a la creació i manteniment d'un entorn de convivència i respecte.</p>
	<p>B3 Tenir en compte al Pla d'Acollida i al Pla d'Acció Tutorial els aspectes emocionals.</p>
<p>C. Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre membres de la comunitat escolar.</p>	<p>C1 Establir i difondre pautes de comunicació.</p>
	<p>C2 Potenciar espais de relació informal entre tots els membres de la comunitat educativa (actes de graduació, festes de final de trimestre, celebracions).</p>
	<p>C3 Utilitzar canals de comunicació per afavorir la relació entre els membres i el sentiment de pertinença al centre.</p>
<p>D. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.</p>	<p>D1 Programar des del currículum la competència social</p>
	<p>D2 Posar a l'abast recursos per al desenvolupament socioemocional i comunicatiu</p>
	<p>D3 Disposar d'estratègies i espais per canalitzar situacions de tensió emocional.</p>
	<p>D4 Preveure en horari de centre assemblees i reunions de delegats.</p>

	D5 Aprofitar espais amb l'alumnat per fomentar la cohesió i la convivència (colònies, sortides, patis)
	D6 Organitzar xerrades de persones vinculades al centre per orientar l'alumnat i incidir en la competència socioemocional en el desenvolupament personal i professional.
E. Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.	E1 Programar activitats curriculars per desenvolupar la competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
	E2 Incloure propostes de creació digital (newsletter) com a eines de millora de la competència comunicativa.
	E3 Reflectir en actes i celebracions la diversitat lingüística del centre (Sant Jordi).
F. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació emocional.	F1 Incloure propostes formatives. (Pràctiques Restauratives)
G. Avaluem les mesures destinades a l'educació sociemocional	G1 Recollir i incloure a la memòria la valoració de les actuacions realitzades i, si s'escau, propostes de millora.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	ÀMBIT AULA
<p>A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per educar emocionalment l'alumnat.</p>	<p>A1 Incloure en la tutoria individual aspectes socioemocionals.</p>
	<p>A2 Realitzar activitats per desenvolupar la consciència emocional i gestioni i reguli les emocions.</p>
	<p>A3 Realitzar activitats per desenvolupar l'autoestima.</p>
	<p>A4 Responsabilitzar l'alumnat del seu aprenentatge.</p>
	<p>A5 Desenvolupar estratègies d'autoconeixement.</p>
	<p>A6 Vetllar i donar suport a l'acció tutorial i al desenvolupament de la competència socioemocional des del Departament d'Orientació.</p>
<p>B. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, estratègies per potenciar la competència social.</p>	<p>B1 Potenciar la tutoria entre iguals.</p>
	<p>B2 Planificar dinàmiques relacionades amb l'empatia i l'assertivitat.</p>
	<p>B3 Potenciar càrrecs de responsabilitat (delegats, grups de neteja).</p>
<p>C. Treballem l'educació socioemocional des de diferents matèries de manera transversal.</p>	<p>C1 Inserim aquesta competència en els continguts curriculars (Treball de síntesi).</p>
	<p>C2 Treballem dilemes morals i metodologia reflexiva.</p>
	<p>C3 Promoure activitats que permetin expressar i argumentar emocions (lliga de debats, oratòria).</p>

D. Treballem la competència comunicativa des de les matèries de manera curricular.	D1 Treballar els elements de la bona comunicació i els tipus.
	D2 Incorporar llenguatges expressius i artístics per aportar-hi dimensió creativa.
	D3 Fer servir tecnologies de la informació.
	D4 Preveure xerrades o activitats sobre el mal ús de la tecnologia.
E. Utilitzem metodologies que afavoreixen els valors convivencials i l'educació socioemocional.	E1 Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu.
	E2 Formar grups de treball tenint en compte les intel·ligències múltiples.
	E3 Vetllar perquè els espais de canvi de matèria es facin de manera relaxada.
F. Disposem d'estratègies per implicar les famílies en l'àmbit socioemocional.	F1 Compartir amb les famílies l'acció tutorial que es duu a terme i vetllem perquè la comparteixin amb els seus fills.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	ÀMBIT ENTORN
A. Sensibilitzem les famílies de la necessitat d'educar socioemocionalment.	A1 Organitzar activitats sobre aquest àmbit des de l'escola de famílies.
	A2 Parlar amb les famílies de la competència a les reunions amb tutors.
	A3 Fer un seguiment psicopedagògic de les famílies i alumnes que ho necessitin.

B. Impliquem les famílies en la valoració de la comunicació com a eina de millora de les relacions.	B1 Fer un seguiment amb l'AFA del treball en aquest àmbit.
	F2 Convocar reunions de famílies delegades.

7.5. EDUCACIÓ EN EL RESPECTE

Què entenem per respecte?

El respecte s'entén com l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat i opinió; i constitueix en principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar i escolar.

EDUCACIÓ EN EL RESPECTE	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància del respecte en el centre educatiu.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (xerrades, reunions).</p>
	<p>A2 Prendre consciència que tota la comunitat escolar som un model de referència per a l'alumnat.</p>
<p>B-Recollim en els documents de centre el valor del respecte.</p>	<p>B1 Incloure en el PEC i la PGA la importància del respecte com a pilar convivencial i les accions que es realitzaran per fomentar el respecte.</p>
	<p>B2 Incloure en la Carta de Compromís educatiu el respecte com a eix de comunicació entre famílies, alumnes i professorat.</p>
	<p>B3 Revisar les NOFC per garantir que contenen normes clares que garanteixin el respecte a tots els membres de la comunitat escolar.</p>
	<p>B4 Incloure en el PAT i la programació curricular com es promourà aquest valor i el respecte a les diferents creences, i com es fomentarà el diàleg.</p>
<p>C-Promovem accions i estratègies per fomentar el respecte entre membres de la comunitat escolar.</p>	<p>C1 Potenciar el treball en equip.</p>
	<p>C2 Garantir el dret de la privacitat entre membres de la comunitat escolar (drets d'imatge).</p>
	<p>C3 Gestionar la diversitat del centre des del respecte.</p>
<p>D. Promovem propostes d'actuació específiques per fomentar el respecte de l'alumnat al professorat.</p>	<p>D1 Establir normes de conducta.</p>
	<p>D2 Promoure el lideratge positiu del professorat.</p>
<p>E. Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.</p>	<p>E1 Programar activitats curriculars per desenvolupar la competència comunicativa, lingüística i audiovisual.</p>

	E2 Incloure propostes de creació digital (newsletter) com a eines de millora de la competència comunicativa.
	E3 Reflectir en actes i celebracions la diversitat lingüística del centre (Sant Jordi).
F. Promovem accions per afavorir el respecte entre i cap a l'alumnat.	F1 Potenciar la participació de l'alumnat (assemblees, Consell Escolar, comissió d'activitats)
	F2 Fixem normes i límits clars.
G. Promovem accions de respecte als espais físics del centre i l'entorn.	G1 Implicar l'alumnat en el manteniment i neteja dels espais del centre.
	G2 Promoure, com a mesures correctores, activitats cíviques en benefici de la comunitat.
	G3 Participar en projectes de sensibilització de respecte amb l'entorn (reciclatge, sostenibilitat).
	G4 Participar en projectes de difusió del patrimoni històric i cultural per aprendre a valorar-lo i respectar-lo.
H. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn el valor del respecte	H1 Incloure en el Pla de Formació actuacions formatives sobre valors (Pràctiques Restauratives).
I. Recollim i avaluem mesures i actuacions realitzades per promoure el respecte en la memòria anual.	I1 Incloure i valorar les actuacions realitzades i el seguiment que se n'ha fet (Departament d'Orientació).

EDUCACIÓ EN EL RESPECTE	ÀMBIT AULA
<p>A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per fomentar el respecte cap a un mateix i cap als altres.</p>	<p>A1 Realitzar activitats d'autoconeixement i autoestima.</p>
	<p>A2 Acompanyar l'alumnat en el reconeixement dels límits i capacitats propis.</p>
	<p>A3 Educar en el coneixement i l'expressió de les pròpies emocions.</p>
	<p>A4 Treballar elements bàsics de la comunicació</p>
	<p>A5 Educar en el reconeixement i el respecte de les emocions dels altres.</p>
	<p>A6 Educar en l'assertivitat.</p>
	<p>A7 Utilitzar reunions o assemblees per promocionar el respecte com a valor bàsic.</p>
<p>B. Desenvolupem estratègies per potenciar el respecte de manera transversal.</p>	<p>B1 Desenvolupar activitats que impliquin respecte per l'expressió d'idees.</p>
	<p>B2 Recollim en l'informe avaluatiu el valor del respecte i la capacitat d'empatia de l'alumne.</p>
	<p>B3 Eduquem en l'ús de les TAC.</p>
	<p>B4 Treballem l'adquisició d'hàbits i rutines (puntualitat, respecte al torn de paraula, respecte al material).</p>
<p>C. Fomentem una actitud de respecte de l'alumnat envers tots els membres de la comunitat escolar.</p>	<p>C1 Exigir el compliment de les normes i el respecte des de tots els membres de la comunitat.</p>

	C2 Treballar pautes de comportament.
D. Vetllem perquè l'alumnat tingui respecte pel material, les instal·lacions i l'entorn.	E1 Implicar l'alumnat en el manteniment de l'aula.
	E2 Promoure mesures de reciclatge, reutilització i optimització.
	E3 Potenciar sortides per promoure respecte a l'entorn.

EDUCACIÓ EN EL RESPECTE	ÀMBIT ENTORN
A. Sensibilitzem les famílies de la necessitat d'educar en el respecte.	A1 Conscienciar les famílies a través de reunions, formació i Carta de Compromís d'aquesta necessitat.
	A2 Parlar amb les famílies del valor del respecte a les reunions amb tutors.
	A3 Fer un seguiment psicopedagògic de les famílies i alumnes que ho necessitin.
B. Ens coordinem amb l'entorn i les administracions locals per promoure el respecte al medi.	B1 Col·laborar en projectes comunitaris o insitucionals.

7.6. EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

QUÈ ENTENEM PER ESFORÇ I RESPONSABILITAT?

L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats. En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida.

Entenem per responsabilitat la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels seus actes. En l'àmbit escolar, es tractaria, doncs, d'aconseguir que l'alumnat es comprometi en el procés d'aprenentatge, és a dir, que sabés quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.¹⁰

¹⁰ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

EDUCACIÓ EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació en valors d'esforç i responsabilitat, i la implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes).</p>
	<p>A2 Prendre consciència que tota la Comunitat escolar (professorat, famílies, membres del PAS, personal de neteja i menjador som un model de referència per a l'alumnat.</p>
<p>B. Recollim en els documents de centre el foment de l'esforç i la responsabilitat per assolir els objectius educatius.</p>	<p>B1 Incorporar els valors de l'escola de l'esforç i la responsabilitat en el PEC.</p>
	<p>B2 Concretar a la Programació General Anual les accions per fomentar l'esforç i la responsabilitat.</p>
	<p>B3 Incloure a les NOFC la importància d'aquests valors i els drets i deures que els impliquen.</p>
	<p>B4 Recollir en la Carta de compromís educatiu aspectes que afavoreixin aquests valors.</p>
	<p>B5 Dissenyar un Pla d'Acció Tutorial basat en activitats que fomenten l'esforç i la responsabilitat.</p>
<p>C. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar el valor de l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.</p>	<p>C1 Concretar a la programació curricular com es valoraran l'esforç i la responsabilitat de l'alumnat – realització de tasques, puntualitat, ordre, netedat.</p>
	<p>C2 Comprometre l'alumnat en l'organització i gestió de la vida al centre (activitats, etc).</p>
	<p>C3 Fomentar la participació en campanyes de solidaritat i compromís cívic.</p>
	<p>C4 Implicar la comunitat en la cura i el manteniment del centre (grups de neteja, reciclatge).</p>
<p>D. Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies de foment de la responsabilitat.</p>	<p>D1 Incloure propostes de formació de professorat sobre educació en valors – Pràctiques Restauratives.</p>
<p>E. Recollim i difonem bones pràctiques sobre esforç i responsabilitat.</p>	<p>E1 Seguir instruccions del Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques.</p>
<p>F. Avaluem les mesures destinades a fomentar els valors entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria de centre.</p>	<p>F1 Incloure la valoració de les actuacions realitzades.</p>

EDUCACIÓ EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	ÀMBIT AULA
<p>A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en esforç i responsabilitat</p>	<p>A1 Potenciar la figura del delegat com una oportunitat per exercir aquests valors.</p>
	<p>A2. Potenciar les assemblees d'aula com una oportunitat per exercir aquests valors.</p>
	<p>A3 Orientar l'alumnat en el coneixement de les pròpies capacitats i límits.</p>
	<p>A4 Ajudar l'alumnat a reflexionar abans d'actuar de les conseqüències que es poden derivar dels seus actes per fer-se'n responsable.</p>
	<p>A5 Ajudar l'alumnat a marcar-se objectius d'aprenentatge i planificar l'acció (realització de feines).</p>
<p>B. Desenvolupem en el currículum de les àrees continguts per treballar l'esforç i la responsabilitat.</p>	<p>B1 Ensenyar a través del currículum els valors a través de la història.</p>
	<p>B2 Combatre el model d'èxit fàcil projectat a les xarxes i als mitjans de comunicació.</p>
	<p>B3 Educar en valors en l'ús de les TAC.</p>
<p>C. Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin l'assumpció dels valors de l'esforç i la responsabilitat.</p>	<p>C1 Actuar com a models de comportament i treball.</p>
	<p>C2 Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu per fomentar l'esforç en el grup i fomentar processos de coavaluació i autoavaluació.</p>
	<p>C3 Establir hàbits i rutines de treball i exigir-ne el compliment (puntualitat, torns de paraula, tasques).</p>
	<p>C4 Fixar normes de conducta clares per ajudar l'alumnat a controlar impulsos i a fer-se responsables del seu comportament, signant-les a la Carta de Compromís..</p>

EDUCACIÓ EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	ÀMBIT ENTORN
A. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar en aquests valors.	A1 Impulsar amb l'AFA activitats que fomentin aquests valors.
	A2. Impulsar escoles de pares..
B. Participem en xarxes de centres que promouen aquests valors.	B1 Col·laborar en projectes solidaris (recollida de joguines o aliments).

7.7. EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

QUÈ ENTENEM PER GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES?

Definim el conflicte com una situació en la qual dues o més persones estan en desacord perquè els seus interessos són incompatibles o bé els perceben així.

L'educació en la gestió positiva dels conflictes té com a objectiu primordial proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant els factors violents.

La mediació és un procés de gestió positiva de conflictes. Parteix del fet que, quan es produeix un conflicte, no es tracta de guanyar o perdre, sinó d'intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu entre les dues parts amb l'ajuda d'un tercer.¹¹

¹¹ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

EDUCACAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, etc.) sobre la necessitat de potenciar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de mediació.</p> <p>A2 Analitzar els conflictes que es donen al centre i en fem el retorn al professorat com a punt de partida del debat i la reflexió per valorar i millorar l'educació en la gestió positiva dels conflictes.</p>
<p>B. Disposem d'activitats i projectes de centre que promouen l'educació en la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>B1 Potenciar el treball cooperatiu i el treball per projectes en tots els àmbits del centre educatiu per afavorir les relacions assertives.</p>
<p>C. Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió positiva de conflictes.</p>	<p>C1 Oferir formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre educar en gestió positiva dels conflictes.</p> <p>C2 Oferir formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre convivència.</p>
<p>D. Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.</p>	<p>D1 Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre: murals a les aules, la <i>newsletter</i>, o bé mitjançant les xarxes socials.</p>

EDUCACAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	ÀMBIT AULA
<p>A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes per afavorir que els alumnes desenvolupin les competències per conviure i l'educació en la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>A1 Fomentar, en el marc d'acció tutorial, els valors necessaris per una convivència positiva a l'aula i la gestió positiva dels conflictes, com el respecte, la responsabilitat, la cooperació, etc.</p> <p>A2 Desenvolupar la competència social de l'alumnat mitjançant el treball de les habilitats cognitives, la gestió emocional, la maduresa moral i les habilitats socials.</p> <p>A3 Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció, a valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsable.</p>

	<p>A4 Fomentar el diàleg respectuós i l'escolta activa. Fem participar l'alumnat en el procés d'elaboració de certes normes de convivència d'aula.</p>
	<p>A5 Revisar les relacions a l'aula per evitar situacions d'abús de poder i exclusió.</p>
	<p>A6 Programar tallers o sessions de formació específiques adreçades a l'alumnat per a la prevenció de la violència entre iguals, el maltractament, l'assetjament, el consum i la dependència de tòxics, etc.</p>
	<p>A7 Impulsar des de l'acció tutorial, que l'alumnat prengui consciència que el conflicte s'ha d'entendre com una oportunitat de creixement personal i que actui en conseqüència.</p>
	<p>A8 Promoure, en el marc de la tutoria, l'assemblea de classe com a espai de diàleg per prevenir els conflictes de convivència.</p>
<p>B. Desenvolupem en el currículum de les diverses matèries per educar en la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>B1 Programar, des de cada matèria, activitats per desenvolupar la competència social dels alumnes (habilitats cognitives –ensenyar a pensar-, habilitats socials, educació emocional -com relacionar-se amb un mateix i amb els altres-, etc.).</p>
	<p>B2 Introduir, de manera transversal, en el currículum de totes les matèries, eines de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, el diàleg empàtic, l'escolta activa, etc.).</p>
	<p>B3 Promoure a les diferents matèries, metodologies que contribueixen a educar en la gestió positiva dels conflictes com el treball cooperatiu i el treball per projectes.</p>
<p>C. Estimulem el compromís de l'alumnat amb l'educació en la gestió positiva dels conflictes per fomentar la prevenció a l'aula.</p>	<p>C1 Crear canals que faciliten la comunicació oberta i positiva (tutoria individual, tutoria entre iguals, etc.).</p>
	<p>C2 Valorar i potenciar la contribució personal al bon clima de convivència a l'aula.</p>
	<p>C3 Fer signar a l'alumnat a la carta de compromís educatiu, els compromisos per contribuir al bon clima de convivència a l'aula.</p>

<p>D. Utilitzem estratègies i metodologies d'aula que afavoreixen l'educació en la gestió positiva del conflicte.</p>	<p>D1 Fer ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu (treballs de recerca, aprenentatge entre iguals, crèdit de síntesi, etc.).</p>
<p>E. Impulsem des de totes les àrees la gestió dels conflictes d'aula mitjançant estratègies de gestió positiva</p>	<p>E1 Compartir i utilitzem, per part del professorat, diferents models de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, etc.).</p> <p>E2 Elaborar estratègies consensuades per l'equip docent amb orientacions, per a la gestió efectiva de conflictes a l'aula (establiment de límits, advertiments, compromisos, etc.).</p>

<p>EDUCACAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES</p>	<p>ÀMBIT ENTORN</p>
<p>A. Impliquem les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes dels seus fills i filles.</p>	<p>A1 Utilitzar la carta de compromís educatiu per promoure la corresponsabilitat de les famílies en l'educació en la gestió i resolució positiva dels conflictes dels seus fills i filles.</p>

7.8. INCLUSIÓ

QUÈ ÉS L'EDUCACIÓ INCLUSIVA?

L'educació inclusiva és aquella que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats, i l'oportunitat de créixer i aprendre conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.¹²

¹² [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

INCLUSIÓ	ÀMBIT CENTRE
<p>C. Sensibilitzem el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni resposta a la diversitat de l'alumnat</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, xerrades, formació).</p>
	<p>A2 Compartir el significat del concepte inclusió, valorant la realitat del centre i diagnosticant necessitats pròpies.</p>
<p>D. Recollim en els documents de centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies per a la seva consecució.</p>	<p>B1 Incorporar els valors de l'escola inclusiva en el PEC.</p>
	<p>B2 Concretar a la Programació General Anual les accions per fomentar per un educació inclusiva.</p>
	<p>B3 Incloure a les NOFC normes clares que garanteixin el respecte a tothom.</p>
	<p>B4 Recollir en la Carta de compromís educatiu aspectes que afavoreixin un bon clima acollidor i inclusiu.</p>
	<p>B5 Dissenyar un Pla d'Acció Tutorial bascat en activitats que fomenten el coneixement i el respecte.</p>
<p>E. Implementar els protocols elaborats pel Departament d'Educació per evitar qualsevol tipus de discriminació.</p>	<p>C1 Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.</p>
	<p>C2 Programar accions preventives establertes en els protocols per a la millora de la convivència.</p>
	<p>C3 Difondre a tots els membres de la comunitat educativa els protocols</p>
	<p>C4 Fer servir el protocol de prevenció, detecció intervenció davant de conductes d'odi i discriminació.</p>
<p>F. Valorem i integrem tots els membres de la comunitat.</p>	<p>D1 Tenir en compte les orientació i recursos sobre participació.</p>
	<p>D2 Afavorir i potenciar les xarxes de suport entre iguals i les activitats que afavoreixen la cohesió.</p>
<p>G. Disposem de l'estructura organitzativa i els recursos i materials que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.</p>	<p>E1 Fer del Departament d'Orientació una eina de seguiment i acompanyament de la inclusió.</p>
	<p>E2 Fer de la comissió d'atenció al a diversitat l'instrument de concreció i execució de les estratègies per avançar cap a una escola inclusiva.</p>

	E3 Diversificar els mecanismes de programació i avaluació per atendre les necessitats educatives de l'alumnat.
	E4 Potenciar mesures per atendre la diversitat dins de l'aula ordinària.
	E5 Reconèixer l'heterogeneïtat com el criteri bàsic per construir els grups classe.
	E6 Tenir en compte orientacions i recursos que proporciona l'XTEC sobre inclusió.
	E7 Debatre, compartir i unificar amb els equips docents quins mecanismes inclusius donen més bon resultat en l'atenció a la diversitat.
H. Formem la comunitat en bones pràctiques per avaluar les mesures i actualitzar-les	F1 Aportar experiències i coneixement de bones pràctiques
	F2 Incloure en el pla de formació accions formatives relacionades amb la inclusió (Pràctiques restauratives) i fer seguiment de les iniciatives proposades.

INCLUSIÓ	ÀMBIT AULA
A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial i de l'aula ordinària, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió	A1 Incloure en el marc de l'acció tutorial actuacions de cohesió de grup.
	A2 Potenciar espais de diàleg, reorganitzar els llocs dins de l'aula i intervenir de manera ferma davant d'actituds o expressions discriminatòries.
	A3 Potenciar la tutoria individualitzada i entre iguals
B. Desenvolupem un currículum inclusiu que contempli estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	B1 Concretar a la Programació General Anual les accions per fomentar per un educació inclusiva
	B2 Utilitzar materials específics per sensibilitzar l'alumnat, després de detectar necessitats

	específiques.
	B3 Mantenir i potenciar espais de diàleg continus entre l'equip docent per detectar i intervenir en pràctiques que no afavoreixin la inclusió.
	B4 Promoure i impulsar accions de servei comunitari per millorar la perspectiva intercultural i millorar el respecte entre iguals.

INCLUSIÓ	ÀMBIT ENTORN
A. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els fills en la inclusió i el respecte a la diversitat	A1 Potenciar espais de diàleg i xerrades sobre el tema en el marc de l'escola de pares.
	A2 Incloure les famílies i l'AFA en activitats i jornades que fomentin convivència i coneixement mutu, com les jornades de Portes Obertes.
B. Participem en xarxes de centres i ens coordinem amb administracions locals i institucions per promoure l'educació inclusiva	B1 Col·laborar i compartir projectes en centres de l'entorn.
	B2 Treballar coordinadament amb serveis educatius (EAP, CRP).
	B3 Col·laborar amb entitats del barri per a un coneixement i respecte de l'entorn (tècnics de civisme, educadors de carrer).

8. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Resolució de conflictes per abordar de manera efectiva les tensions inevitables del dia a dia i proposar accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, reparar els danys i establir les bases per evitar-ne la repetició.

8.1. ABSENTISME

QUÈ ÉS L'ABSENTISME?

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.¹³

¹³ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

ABSENTISME	ÀMBIT CENTRE
A. Sensibilitzem el claustre en la importància d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada en situacions d'absentisme.	A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, xerrades)..
	A2 Informar el claustre sobre les situacions derivades de la no-assistència a classe i les seves conseqüències.
B. Incorporem el principi general del dret i el deure de l'escolarització en els documents de centre.	B1 Incloure en els documents de centre (PEC) i la carta de compromís el deure d'assistir a classe.
	B2 Concretar en les NOFC i el Pla d'Acció Tutorial les accions derivades de l'absentisme i el foment de l'assistència.
C. Disposem de mecanismes de prevenció de l'absentisme i definim estratègies per intervenir en situacions de risc.	C1 Elaborem bones pràctiques en relació a l'absentisme per incentivar l'assistència a classe.
D. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer front a casos d'absentisme.	D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.

ABSENTISME	ÀMBIT AULA
A. Treballem en la prevenció de l'absentisme.	A1 Treballar orientacions i recursos que afavoreixin un clima acollidor i inclusiu.
	A2 Donar a conèixer les NOFC i les conseqüències previstes per al seu incompliment.
B. Estimulem el compromís de l'alumnat en el propi procés educatiu per afavorir la seva assistència	B1 Fer un seguiment acurat i diari del procés de l'alumnat tenint molt en compte les activitats d'avaluació diària realitzades a l'aula.
	B2 Fer un bon seguiment tutorial del procés de l'alumne per conscienciar-lo de les conseqüències de retards i absències en la seva formació.
C. Disposem de mecanismes de detecció, registre i comunicació de faltes d'assistència.	C1 Fer un control d'assistència informatitzat acurat a l'inici de cada franja horària.
	C2 Informar la família en cas d'absència i conscienciar-les de la importància de justificar les faltes d'assistència per raons justificades.

ABSENTISME	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies per evitar situacions d'absentisme.	A1 Donar a conèixer les NOFC i les conseqüències previstes per al seu incompliment.
	A2 Promoure reunions i trobades amb famílies d'alumnat amb reiterades faltes d'assistència i puntualitat per traçar estratègies unificades de prevenció d'aquesta pràctica i explicar les conseqüències que deriven en l'aprenentatge de l'absentisme continuat.

<p>B. Ens coordinem amb administracions per dur a terme actuacions concretes per combatre l'absentisme i per establir protocols correctes que incentivin l'assistència.</p>	<p>B1 Promoure l'elaboració de protocols de prevenció, detecció intervenció en l'àmbit de l'absentisme.</p>
--	---

8.2. CONFLICTES GREUS

QUÈ ENTENEM PER CONFLICTES GREUS?

Els conflictes greus son aquelles conductes tipificades en l'article 37 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació; entre d'altres, indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, etc. Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats.¹⁴

¹⁴ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

CONFLICTES GREUS	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'implicar tota la comunitat educativa enfront els conflictes greus.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (reunions informatives, comissions mixtes, reunions amb el Departament d'Orientació, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes greus, d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada, així com evitar-ne un tractament alarmista.</p>
<p>B. Incorporem els principis i mesures que garanteixin una bona convivència en el centre al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.</p>	<p>B1 Incloure en el Projecte educatiu de centre el dret dels membres de la comunitat escolar a convidaure en un bon clima i el deure de facilitar-lo.</p> <p>B2 Establir, en la carta de compromís educatiu, els compromisos entre família i escola en matèria de convivència.</p>
<p>C. Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a les faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre.</p>	<p>C1 Utilitzar les orientacions que aporta el tema Norma de l'aplicació informàtica del projecte de convivència per desenvolupar el marc normatiu propi del centre.</p> <p>C2 Concretar en les NOFC¹⁵ quines conductes contràries a la convivència seran considerades faltes greus, així com les sancions i mesures educatives conseqüents.</p> <p>C3 Recollir en les NOFC la normativa vigent que fa referència a les faltes greument perjudicials per a la convivència.</p>
<p>D. Desenvolupem estratègies per detectar qualsevol fet susceptible de ser considerat com a conflicte greu.</p>	<p>D1 Recollir sistemàticament els conflictes greus que es produeixen en l'àmbit escolar i els elements personals, causals i contextuals que en permetran l'anàlisi posterior.</p>
<p>E. Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació, en cas de necessitat.</p>	<p>E1 Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.</p> <p>E2 Implementar els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.</p>
<p>F. Analitzem i fem un seguiment dels casos de conflictes greus per facilitar un procés d'autoaprenentatge en el centre.</p>	<p>F1 Mantenir informat l'equip docent del seguiment i la resolució dels casos de conflictes greus.</p> <p>F2 Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de prevenció, detecció i intervenció.</p> <p>F3 Fer conèixer a tota la comunitat educativa</p>

¹⁵ Document en revisió (Curs 2019-2020).

	<p>l'existència i funcionament del Departament d'Orientació del centre.</p> <p>F4 Garantir que les mesures correctores i sancionadores incloguin accions educatives.</p> <p>F5 Promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat dins del centre (manteniment, neteja, acompanyament, etc.)</p>
G. Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució de conflictes.	G1 Oferir formació al professorat i, si s'escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre la gestió i resolució dels conflictes.

CONFLICTES GREUS	ÀMBIT AULA
A. Treballem amb l'alumnat la prevenció i la gestió positiva dels conflictes a l'aula.	A1 Actuar abans que l'acumulació de diversos conflictes lleus esdevingui un conflicte greu.
	A2 Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC ¹⁶) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B. Detectem els conflictes greus que esdevenen a l'aula.	B1 Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de conflicte (assetjament, ciberassetjament, maltractament, NGJOV, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.
	B2 Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de conflicte (assetjament, ciberassetjament, maltractament, NGJOV, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.
C. Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte greu.	C1 Actuar amb rapidesa i fermesa davant qualsevol situació de violència (agressions verbals, no verbals, amenaces, intimidacions, etc.).
	C2 Comunicar de forma ràpida i immediata a la direcció del centre qualsevol conflicte greu que esdevingui a l'aula.
	C3 Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen a l'aula i els elements que ens en permetran l'anàlisi i el seguiment.
	C4 Utilitzar les orientacions d'intervenció a l'aula, recollides en els diferents protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
D. Analitzem amb els alumnes els conflictes esdevinguts a l'aula per facilitar un procés d'autoaprenentatge.	D1 Treballar amb el grup-classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes i acordar propostes de millora.

¹⁶ Document en revisió (Curs 2019-2020).

	D2 Treballar amb el grup classe, en casos de situacions o conductes greument perjudicials per a la convivència, les propostes d'actuació de suport al grup.
	D3 Incidir en les conseqüències negatives dels conflictes greus (pèrdua de confiança entre els membres del grup, sancions, sentiments d'imptència i frustració, etc.).
E. Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la resolució de conflictes greus.	E1 Implicar en la resolució de conflictes greus l'alumnat afectat (fitxes de reflexió, proposta de pràctiques reparadores i restauratives com a mesura reparadora i conciliadora un cop aplicada la mesura correctora o sanció).
	E2 Utilitzar diverses estratègies (assemblea d'aula i estudiants, cercles restauratius, etc.) en la resolució dels conflictes greus esdevinguts a l'aula.
F. Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat i altres professionals en la resolució de conflictes greus amb l'alumnat.	F1 Coordinar amb l'equip docent estratègies i actuacions (reorganitzar espais, seguiment de l'alumnat, etc.) per dur a terme a l'aula.
	F2 Coordinar amb l'equip docent la intervenció d'especialistes a l'aula (intervenció orientadors/es, psicopedagoga, etc.).

CONFLICTES GREUS	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.	A1 Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC ¹⁷) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.

¹⁷ Document en revisió (Curs 2019-2020).

	<p>A2 Informar amb rapidesa les famílies d'alumnes implicats en algun conflicte greu per tal de fer-les copartípeps de l'aplicació de possibles mesures provisionals.</p>
	<p>A3 Informar adequadament les famílies dels seus drets i deures en cas d'incoar un expedient disciplinari al seu fill.</p>
<p>B. Ens coordinem amb l'administració local i altres agents territorials per dur a terme actuacions concretes per combatre situacions de risc i conflictes externs.</p>	<p>B1 Mantenir contacte periòdic al llarg de tot el curs escolar amb els agents d'atenció social i sanitària del municipi.</p>
	<p>B2 Comunicar la policia o al Ministeri Fiscal qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delictes o falta perseguible penalment.</p>
	<p>B3 Col·laborar a proporcionar entorns escolars segurs (camí segur a la Plaça Navas).</p>
<p>C. Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure accions que facilitin la convivència.</p>	<p>C1 Col·laborar amb els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa, televisió, etc.) per promoure un tractament no alarmista dels temes de violència o conflictes greus.</p>

8.3. GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

QUÈ ENTENEM PER CONFLICTES LLEUS?

Els conflictes lleus són un conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre. Es tracta, majoritàriament, de conductes disruptives a l'aula i situacions de conflicte interpersonal.

Són considerades conductes contràries a la convivència totes les tipificades per l'article 37.1 de la Llei d'Educació, quan no siguin de caràcter greu, i també les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat.¹⁸

¹⁸ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat i el compromís, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes i el servei de mediació.</p> <p>A2 Analitzar els conflictes que es donen al centre i les estratègies de resolució i elaborem una diagnosi de necessitats en el Departament d'Orientació del centre.</p>
<p>B. Recollim en les NOFC com gestionar i resoldre els conflictes de manera positiva.</p>	<p>B1 Incloure a la normativa del centre que les mesures sancionadores van acompanyades de mesures educatives i/o d'utilitat social per al centre.</p> <p>B2 Recollir en les NOFC¹⁹ els cercles restauratius com a estratègia de gestió de conflictes.</p> <p>B3 Difondre la normativa, mitjançant diferents formats, a tots els membres de la comunitat escolar per tal de garantir el bon funcionament del centre.</p> <p>B4 Incloure en les NOFC les normes d'ús del pati i altres espais (passadissos, entrades i sortides del centre, etc.) així com el funcionament de la vigilància d'aquests espais.</p>
<p>C. Disposem de protocols, circuits i una estructura organitzativa que faciliten la gestió i resolució dels conflictes al centre.</p>	<p>C1 Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen en l'àmbit escolar i els elements que en permetran l'anàlisi (personals, causals i contextuals).</p> <p>C2 Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de detecció i intervenció.</p> <p>C3 Intervenir amb rapidesa i fermesa davant rumors, prejudicis, provocacions i la utilització de llenguatge ofensiu.</p> <p>C4 Elaborar protocols de detecció i intervenció en conflictes lleus.</p> <p>C5 Contemplar mesures educatives entre les estratègies d'intervenció enfront els conflictes lleus.</p>

¹⁹ Document en revisió (Curs 2019-2020).

	C6 Impulsar la xarxa d'iguals per donar suport i fer seguiment de l'alumnat amb conductes disruptives (tutoria entre iguals, cercle de confiança, etc.).
	C7 Dissenyar un protocol de detecció i intervenció per fer front a les conductes disruptives.
	C8 Crear un espai de convivència amb una programació específica per donar resposta a l'alumnat amb conductes disruptives (reflexió sobre el conflicte, autoconcepte, autocontrol, habilitats socials, etc.).
	C9 Aplicar estratègies de gestió d'aula efectiva (límits, metodologies, control i maneig de les relacions a l'aula, etc.).
	C10 Establir mesures d'atenció individualitzada per a l'alumnat amb conductes disruptives (atencions individualitzades, plans individualitzats, etc.).
D. Avaluem el funcionament dels processos d'intervenció i resolució dels conflictes i ho recollim en la memòria anual del centre.	D1 Determinar el grau d'impacte, en la millora del clima de convivència del centre, de l'aplicació d'estratègies d'intervenció i resolució positiva del conflicte en la intervenció davant conflictes lleus.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	ÀMBIT AULA
A. Treballem amb l'alumnat la prevenció dels conflictes a l'aula.	A1 Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes perquè l'alumnat gestioni els seus conflictes de manera positiva.	B1 Impulsar el diàleg respectuós i l'escolta activa en els processos de gestió de conflictes a l'aula.
	B2 Organitzar a les sessions de tutoria assemblees de grup per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
	B3 Organitzar a les sessions de tutoria cercles restauratius per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
	B4 Revisar les relacions a l'aula per intervenir en el cas que es donin situacions d'abús de poder i exclusió.

C. Detectem els conflictes que es donen a l'aula.	C1 Elaborar instruments de detecció de les situacions conflictives més habituals.
	C2 Fer un recull sistemàtic dels conflictes d'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca ,etc.).
	C3 Elaborar de manera sistemàtica un registre de les conductes disruptives que es donen a l'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca, en relació als companys, en relació al professorat, etc.).
D. Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte.	D1 Mantenir una postura de tolerància zero davant qualsevol tipus d'agressió (verbal, no verbal, etc.) o conducta violenta.
	D2 Actuar amb rapidesa i ferma per evitar l'escalada del conflicte i les respostes violentes i que l'acumulació de diversos conflictes lleus derivi en un conflicte greu.
E. Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	E1 Utilitzar els canals de comunicació que ofereix la tutoria individual.
	E2 Crear un espai de reflexió compartida docent - alumne per tractar les situacions conflictives que es donen a l'aula.
	E3 Reflexionar sobre com afecta l'actitud individual en el clima de convivència d'aula i assumir compromisos de millora.
	E4 Ajudar l'alumnat a reflexionar després de realitzar una acció, a fer-se'n responsable i a assumir les conseqüències que se'n poden derivar.
	E5 Fer signar a l'alumnat els compromisos que ha d'adquirir per la gestió i resolució dels seus propis conflictes.
F. Analitzem els conflictes d'aula per tal de fomentar l'autoaprenentatge.	F1 Treballar individualment els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora individuals.
	F2 Dur a terme accions i facilitar espais per ajudar l'alumnat a reflexionar, després d'un conflicte, sobre les possibles alternatives i les seves conseqüències.

	F3 Treballar amb el grup classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora grupals.
G. Potenciem les xarxes de suport entre l'alumnat de l'aula per gestionar positivament els conflictes entre iguals.	G1 Impulsar les xarxes de suport entre iguals per a la gestió i la resolució de conflictes mitjançant cercles restauratius, posant l'accent en la comunitat, les relacions i la confiança.
H. Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	H1 Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de conflictes, les possibles causes i les propostes de millora.
	H2 Donar a conèixer a l'equip docent els protocols d'intervenció enfront els conflictes lleus i les conductes disruptives que tenen lloc a l'aula.
	H3 Coordinar-nos a nivell d'equip docent respecte a les actuacions i les estratègies a dur a terme a l'aula.
I. Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	I1 Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutors del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies i els alumnes de l'educació secundària i el batxillerat en el procés educatiu.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes lleus dels seus fills i filles.	A1 Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment (mesures correctores i sancions).
	A2 Recollir informació i ens comuniquem amb les famílies d'alumnes implicats en conflictes lleus o que tenen conductes disruptives per tal de fer-les copartípeps en la seva gestió i resolució.

9. ORGANITZACIÓ DE CENTRE

Un marc organitzatiu que gestioni, faciliti, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos i que potencii un clima participatiu, positiu i creatiu.

9.1. ACOLLIDA

QUÈ ENTENEM PER ACOLLIDA?

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre educatiu posa en funcionament per acompanyar els nous membres de la comunitat escolar, o els que s'incorporen després de processos d'absència, en la vida i la cultura del centre i, alhora, fer-los participants dels projectes que s'hi desenvolupen. El centre educatiu ha d'elaborar un Pla d'Acollida que defineixi els procediments a seguir durant l'arribada de nous membres de la comunitat escolar (alumnes, professorat, famílies, PAS, etc.) i ha de crear una estructura organitzativa que permeti plantejar l'acollida com un procés gradual i seqüenciat en el temps, sense quedar restringida a un primer contacte o trobada inicial.²⁰

²⁰ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

ACOLLIDA	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Considerem l'acollida com un factor fonamental per a la convivència en els centres.</p>	<p>A1 Sensibilitzar el claustre de la importància dels processos d'acollida de tots els membres de la comunitat educativa per a la seva implicació i participació posterior.</p>
	<p>A2 Conscienciar la comunitat escolar de la necessitat de la seva implicació i corresponsabilització en l'acollida i la integració dels nous membres.</p>
<p>B. Recollim la importància de l'acollida en els documents del centre.</p>	<p>B1 Incorporar el caràcter acollidor del centre en el projecte educatiu i la resta de documents del centre.</p>
	<p>B2 Elaborar un pla d'acollida que contempli l'acollida dels diferents membres de la comunitat escolar.</p>
	<p>B3 Recollir les accions a realitzar per a l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar en la programació general anual de centre.</p>
	<p>B4 Especificar, en els continguts comuns de la carta de compromís educatiu, els compromisos per part del centre i les famílies per facilitar l'acollida de l'alumnat.</p>
	<p>B5 Establir en el Pla d'acció tutorial mesures i activitats per a l'acollida de l'alumnat.</p>
	<p>B6 Contemplar en la memòria anual la valoració del procés d'acollida realitzat durant el curs.</p>
<p>C. Preveiem una imatge acollidora del centre.</p>	<p>C1 Tenir cura dels diferents espais del centre (aules, passadissos, vestíbul...) i vetllem per adequar convenientment els espais d'entrevista personal.</p>
	<p>C2 Tenir cura de la gestió emocional en els processos d'acollida fomentant un clima de confiança que permeti crear un context relacional positiu.</p>
	<p>C3 Creem un clima de confiança en les entrevistes inicials i en els primers contactes amb el centre.</p>
<p>D. Tenim sistematitzats els processos d'acollida per a tot l'alumnat, les seves famílies i per a la resta de la comunitat escolar (professorat, PAS, altres professionals d'intervenció puntual al</p>	<p>D1 Elaborar un pla d'acollida per als diferents membres de la comunitat escolar des d'una perspectiva global, no només com un moment concret i aïllat en el temps, sinó com a part important d'un procés més llarg</p>

centre) tant si s’hi incorporen a l’inici com un cop començat el curs.	de relació i col·laboració.
	D2 Recollir en el pla d’acollida accions des d’una triple vessant d’intervenció: aula i centre.
	D3 Dur a terme accions en els centres adscrits perquè ens coneguin (visites, informacions, etc.).
	D4 Implicar en les jornades de portes obertes tots els membres de la comunitat escolar.
	D5 Disposar de diferents models d’entrevista que faciliti la recollida de la informació necessària per acollir els diversos membres de la comunitat escolar.
	D6 Elaborar dossiers per lliurar i comentar les informacions més importants del centre, adequant-los als diferents membres de la comunitat escolar (professorat, alumnat, famílies, etc.).
	D7 Traspasar la informació recollida de l’alumnat nou i les famílies al tutor/a i l’equip docent.
E. Establim propostes d’actuació específiques per realitzar l’acollida de l’alumnat.	E1 Programar l’acollida adaptant-la a les necessitats de l’alumne (edat, nova incorporació al sistema educatiu català, moment del curs, etc.).
	E2 Preveure el procés de reincorporació d’un alumne després d’un període d’absència continuat.
	E3 Elaborem un horari personalitzat per a cada alumne per facilitar-ne la incorporació al grup classe.
	E4 Realitzem una avaluació inicial per tal d’establir, si escau, un pla individual que faciliti l’acollida dels/les alumnes a l’aula.
	E5 Contemplar l’esbarjo com un espai important de socialització i programar activitats per facilitar la cohesió de grup.
F. Tenim mecanismes específics per acollir	F1 Tenir en compte en el procés d’acollida els instruments per detectar les necessitats acadèmiques,

<p>l'alumnat nouvingut.</p>	<p>socioeconòmiques i emocionals que es poden derivar, per exemple, del fet migratori.</p>
	<p>F2 Fer una reunió amb les famílies nouvingudes per rebre-les i fer-los arribar la informació més rellevant del centre, adequant-la el màxim possible a les seves necessitats (traducció, ajuda d'altres famílies i alumnat, etc.).</p>
	<p>F3 Programar activitats a l'aula ordinària amb la intervenció del tutor/a de l'aula.</p>
	<p>F4 Disposar d'un repertori compartit de recursos i materials didàctics per atendre l'alumnat nouvingut.</p>
	<p>F5 Programem reunions periòdiques entre els tutors/es dels dos plans d'estudi i tot l'equip docent per valorar el procés i adaptació de l'alumnat.</p>
<p>G. Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida del professorat nou, PAS i d'altres professionals.</p>	<p>G1 Establir la persona encarregada de l'acollida dels nous professionals (professorat, PAS, etc.).</p>
	<p>G2 Recollir i sistematitzar el bagatge professional, els interessos i les necessitats dels nous professionals.</p>
	<p>G3 Convocar una reunió a l'inici de curs amb els professionals que s'incorporen al centre per compartir el projecte educatiu i els diferents projectes que desenvolupa el centre i facilitar la seva participació.</p>
	<p>G4 Potenciar el suport entre iguals per facilitar l'acollida i la integració dels nous professionals.</p>
<p>H. Formem la comunitat escolar en destreses i coneixements per dur a terme una bona acollida.</p>	<p>H1 Planificar en el pla de formació de centre la sensibilització i la formació de tota la comunitat escolar per afavorir l'acollida i la integració.</p>
	<p>H2 Proporcionar a la comunitat escolar (especialment al personal d'atenció i serveis) pautes i estratègies d'atenció a les persones que arriben al centre.</p>

ACOLLIDA	ÀMBIT AULA
<p>A. Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar l'acollida de l'alumnat.</p>	<p>A1 Preveure el dia d'incorporació dels nous alumnes per tal que sigui el tutor del seu grup qui faci l'acollida.</p>
	<p>A2 Preveure una activitat a realitzar el dia d'incorporació del nou alumnat (tant a l'inici com a qualsevol moment del curs) que faciliti la seva participació i integració en el grup classe.</p>
	<p>A3 Realitzar activitats de treball cooperatiu i d'aprenentatge entre iguals, en les diferents matèries, per potenciar la interrelació i la integració escolar de tots els alumnes.</p>
	<p>A4 Tenir previst el material necessari, lloc on seure, company/a, informació pràctica a facilitar, etc. el dia d'incorporació de nou alumnat.</p>
<p>B. Preveiem actuacions per afavorir el coneixement mutu i facilitar la cohesió del grup.</p>	<p>B1 Treballar amb el grup, si escau, els tres identitaris del nou alumnat per tal de valorar i respectar la diversitat i trobar punts compartits.</p>
	<p>B2 Realitzar a l'aula activitats prèvies a l'arribada d'un nou alumne per facilitar el coneixement i millorar-ne la rebuda.</p>
<p>C. Preveiem mesures específiques per facilitar l'acollida dels alumnes nous al seu grup classe.</p>	<p>C1 Disposar d'un repertori de recursos didàctics per atendre l'alumnat nou.</p>
	<p>C2 Elaborar un fons material classificat per matèries i competències lingüístiques per tal que tot l'alumnat nouvingut pugui assolir-les.</p>
<p>D. Contemplem mesures d'acollida específiques per a l'alumnat que es reincorpora a l'aula després d'un període d'absència continuat (malaltia prolongada, absentisme, inassistència al centre, etc.).</p>	<p>D1 Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família, tutor del centre i alumne (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària) en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per millorar l'assistència al centre.</p>
	<p>D2 Disposar d'un repositori de materials per corregir les possibles mancances de l'alumnat</p>

	derivades de la falta d'assistència al centre.
	D3 Fer el seguiment (equip directiu, orientador/a, etc.) de la reincorporació escolar de l'alumne.
E. Disposem de mesures informar i acompanyar el professorat o altres professionals que intervinguin per primer cop a l'aula.	E1 Tenir una pauta per informar al professorat o professionals nous dels aspectes més rellevants del grup abans de la seva incorporació a l'aula (Manual del professor nouvingut)
	E2 Potenciar la figura del delegat/da del grup per facilitar la tasca del professorat nou.
F. Potenciem les xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i la integració a l'aula.	F1 Realitzem reunions de traspàs d'informació i d'anàlisi del grup-classe per a l'acompanyament dels professionals que intervindran per primer cop a l'aula.

ACOLLIDA	ÀMBIT ENTORN
A. Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per facilitar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.	A1 Divulgar en els mitjans de comunicació, actuacions que fomenten la integració de la nova ciutadania.
B. Tenim en compte els recursos de l'entorn per planificar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.	B1 Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (mediadors, treballadors socials, promotors escolars, etc.).
C. Col·laborem en la creació de projectes que afavoreixen la integració en l'entorn social.	C1 Participar en projectes de convivència d'àmbit comunitari.
	C2 Donar a conèixer els projectes comunitaris en els quals participem
	C3 En el cas de pertànyer a un Pla educatiu d'entorn, promoure la participació activa del centre i del conjunt de la comunitat escolar.

9.2. COMUNICACIÓ

QUÈ ENTENEM PER COMUNICACIÓ?

Entenem per comunicació, en general, el fet de transmetre informació. En particular definim la comunicació humana com el procés mitjançant el qual unes persones es posen en contacte amb unes altres. La comunicació produeix –o aspira a produir- un intercanvi, una anada i tornada, una mena d’espiral que aporta més informació i més coneixement i estimula noves comunicacions.

Des d’una perspectiva organitzativa, els centres educatius han de disposar d’uns canals de comunicació que permetin a tothom, o bé accedir a la informació que necessiten en el moment que la necessiten, o bé posar-se en contacte amb les persones que tenen el coneixement.²¹

²¹ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d’Ensenyament. 2016\)](#)

COMUNICACIÓ	ÀMBIT CENTRE
A. Sensibilitzem el claustre en la importància de processos comunicatius en el centre educatiu.	A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, xerrades) sobre la necessitat de potenciar la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa.
	A2 Dissenyar protocols i circuits comunicatius que interconnectin tots els membres de la comunitat educativa.
B. Recollim en els documents de centre la política educativa del centre.	B1 Recollir en els documents el caràcter comunicatiu del centre i els circuits.
	B2 Especificar en els continguts de la Carta de compromís i les reunions d'inici de curs els mecanismes de comunicació entre famílies i centre.
	B3 Incloure en les NOFC els mecanismes de comunicació del centre
C. Fem de les reunions espais de comunicació efectius i d'aprenentatge organitzatiu.	C1 Elaborar ordres del dia i actes de les reunions per fer-les més efectives i consultables a posteriori.
D. Creem espais i plataformes de comunicació de la vida al centre.	D1 Oferir espais de comunicació a les famílies amb els diferents membres de la comunitat educativa per plantejar dubtes i
	D2 Enviar correus electrònics i <i>newsletter</i> informatives de les activitats que tenen lloc al centre.
	D3 Penjar al web i a les xarxes socials del centre esdeveniments rellevants.
E. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer fomentar la comunicació i l'intercanvi de comunicació.	D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.

COMUNICACIÓ	ÀMBIT AULA
A. Fem de l'acompanyament dels grups un espai de comunicació de l'alumnat basat en el respecte i l'assertivitat.	A1 Establir amb els alumnes pautes de comunicació que garanteixin un bon clima.
	A2 Potenciar assemblees d'aula com un element de comunicació entre cursos.
	A3 Potenciar la figura dels delegats i els alumnes representants al Consell Escolar com a vehicle de comunicació.
B. Fem de l'acció tutorial grupal i individual espais basats en respecte i assertivitat.	B1 Establir espais de comunicació grupal amb unes pautes que potenciïn el respecte.
	B2 Potenciar espais de tutoria individual.
	B3 Crear espais de diàleg com a mínim una vegada al curs per comentar presencialment els butlletins de notes i el seguiment de l'alumne.

C. Disposem d'eines de comunicació digitals i eines d'aula per comunicar-nos amb els alumnes i les famílies.	C1 Potenciar l'ús del correu electrònic com a mitjà d'intercanvi d'informació.
	C2 Potenciar l'ús de plataformes com el <i>google classroom</i> per a l'intercanvi de materials i tasques.
	C3 Potenciar l'ús de l'agenda per l'intercanvi d'informació entre famílies i alumnes.
D. Creem espais de comunicació de la vida al centre.	D1 Oferir espais de comunicació a les famílies amb els diferents membres de la comunitat educativa per plantejar dubtes (famílies delegades i AFA)
E. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer fomentar la comunicació i l'intercanvi de comunicació.	D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.

COMUNICACIÓ	ÀMBIT ENTORN
A. Disposem d'espais i canals de comunicació amb les famílies.	A1 Oferir espais de comunicació a les famílies amb els diferents membres de la comunitat educativa per plantejar dubtes (famílies delegades , AFA, Consell Escolar)
	A2 Enviar correus electrònics i <i>newsletters</i> informatives de les activitats que tenen lloc al centre.
B. Disposem d'espais i canals de comunicació amb la institució Institut del Teatre i altres centres.	B1 Formar part de la xarxa de centres del districte.
	B2 Organitzar i participar en projectes per millorar la comunicació i el treball en xarxa entre centres artístics.
C. Disposem d'espais i canals de comunicació amb administracions locals.	C1 Coordinar amb les administracions locals un pla de projecció externa.

9.3. ESTRUCTURA I GESTIÓ DELS RECURSOS

QUÈ ENTENEM PER ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS?

Per tal de garantir un bon clima de centre són necessàries una estructura i una gestió de recursos que el facilitin.

Entenem per estructura de centre l'organització que afavoreix la planificació, coordinació i seguiment de les activitats previstes per a la consecució de determinats objectius. Aquesta estructura de centre ha de facilitar la participació i la presa de decisions de tota la comunicació escolar.

Entenem per gestió de recursos la implementació eficient i eficaç dels recursos humans i materials del centre educatiu orientats a assolir uns objectius determinats.²²

²² [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre en la importància de l'estructura i la gestió de recursos.</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, debats) per compartir estratègies organitzatives per al bon clima de centre.</p>
<p>B. Recollim en els documents de centre estratègies organitzatives que afavoreixin el bon clima.</p>	<p>B1 Incorporar els criteris organitzatius al PEC.</p> <p>B2 Recollir en el projecte de direcció estratègies d'estructura de centre i gestió de recursos.</p> <p>B3 Recollir en el PGA les actuacions previstes per a la gestió de recursos.</p> <p>B4 Concretar a les NOFC estratègies d'estructura i gestió que afavoreixin la convivència.</p>
<p>C. Apliquem criteris pedagògics en al confecció d'horaris que facilitin un bon clima.</p>	<p>C1 Distribuir les matèries de manera equilibrada.</p> <p>C2 Afavorir en el marc horari la coordinació de professorat (reunions d'equip docent o departament).</p> <p>C3 Establir al marc horari temps i espais necessaris per a la coordinació dels professionals que treballen al centre (Departament d'Orientació, CAD).</p> <p>C4 Fer coincidir la tutoria de diversos grups per facilitar activitats en aquesta franja (assemblees d'aula, trobades de grups, etc).</p>
<p>D. Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació al centre de tota la comunitat escolar.</p>	<p>D1 Incloure participació d'alumnes en jornades i plataformes de comunicació de l'escola.</p> <p>D2 Organitzar i potenciar assemblees d'aula.</p> <p>D3 Organitzar i potenciar trobades de famílies i escola de pares.</p> <p>D4 Incloure famílies i alumnes en activitats d'escola com les PPOO.</p>
<p>E. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer fomentar la participació.</p>	<p>D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.</p>

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	ÀMBIT AULA
A. Treballem les rutines organitzatives a l'aula	A1 Dedicar temps a treballar les rutines, les normes i el clima òptim d'aula.
	A2 Explicitar la planificació d'activitats d'aula
B. Organitzem l'aula en funció de l'alumnat	B1 Distribuir l'aula en tenint en compte les relacions i els mètodes d'aprenentatge.
C. Compartim amb els docents estratègies de gestió d'aula.	C1 Incloure en les reunions qüestions organitzatives i compartir noves distribucions d'aula.
D. Fomentem el lideratge positiu en el professorat i l'alumnat	D1 Actuar com a referents positius, amb coherència.
	D2 Exigir el compliment de les normes pactades.
	D3 Fomentar el sentiment de pertinença al grup i promoure espais de relació alumne-professor (sortides, colònies, xerrades...).
	D4 Afavorir l'avaluació grupal.
E. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer fomentar la participació.	D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies en el funcionament i gestió del centre i els projectes educatius comunitaris.	A1 Dissenyar amb l'AFA estratègies per promoure la participació de les famílies en la gestió del centre.
	A2 Fomentar canals de relació i coordinació positius entre les famílies.
B. Formem part de xarxes educatives de l'entorn.	B1 Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes de l'àmbit comunitari.
	B2 Desenvolupar xarxes de cooperació amb l'entorn.

9.4. NORMA

QUÈ IMPLICA LA GESTIÓ PARTICIPATIVA DE LA NORMA?

La norma és l'instrument regulador de la convivència que té com a finalitat garantir els drets i els deures de tothom.

Les normes formalitzen el necessari clima de respecte, seguretat i cordialitat del centre. Es tradueixen en un seguit de drets i deures, compromisos i responsabilitats que regulen i faciliten la vida al centre.

Els centres educatius han d'elaborar les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC)²³ d'acord amb el que estableix el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

Les NOFC han d'incloure unes propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptades a l'especificat de cada centre.²⁴

²³ Document en revisió (Curs 2019-2020).

²⁴ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

NORMA	ÀMBIT CENTRE
<p>A. Sensibilitzem el claustre sobre la importància del valor educatiu i participatiu de la norma</p>	<p>A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per compartir la norma com a element important per a la convivència del centre que ens implica a tots.</p>
	<p>A2 Fomentar espais puntuals que afavoreixin la comprensió de determinades normes com a eines afavoridores de la convivència</p>
<p>B. Recollim en els documents del centre la concreció de les normes de convivència.</p>	<p>B1 Concretar a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) unes normes de convivència clares, concretes i compartides.</p>
	<p>B2 Incloure en la carta de compromís educatiu la necessitat d'educar els fills en el coneixement i compliment de les normes.</p>
	<p>B3 Aprofitar la carta de compromís educatiu per arribar a compromisos, entre les famílies, l'alumnat i el centre, per al compliment de les normes.</p>
	<p>B4 Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomenten el valor de les normes entre l'alumnat, i el seu compromís tant individual com col·lectiu.</p>
<p>C. Establim un protocol de difusió i aplicació de les normes de convivència en el centre i les conseqüències del seu incompliment.</p>	<p>C1 Difondre les normes de convivència amb un llenguatge que sigui accessible a totes les persones de la comunitat escolar.</p>
	<p>C2 Elaborar un protocol d'intervenció per a l'aplicació de les normes de convivència en la vida ordinària del centre.</p>
	<p>C3 Determinar els rols d'actuacions dels diferents agents de la comunitat escolar en el protocol d'intervenció per al compliment de les normes de convivència.</p>
	<p>C4 Fer que les normes es compleixin i tenim en compte l'aplicació rigorosa de la sanció que comporta el seu incompliment.</p>
	<p>C5 Definir en les NOFC les mesures correctores, sancionadores i educadores corresponents a l'incompliment de les normes.</p>

D. Preveiem espais de seguiment i valoració del funcionament de les normes.	D1 Potenciar els òrgans existents per fer el seguiment de l'aplicació de les normes en el centre de forma quotidiana.
	D2 Fomentar la participació dels alumnes del Consell escolar en les comissions vinculades a l'anàlisi de les normes i la seva aplicació.
	D3 Promocionar la creació d'òrgans de debat a l'assemblea d'estudiants per escoltar les propostes dels alumnes en l'elaboració de les normes i que es faciliti la presa de consciència de la seva importància.

NORMA	ÀMBIT AULA
A. Eduquem en el sentit de la norma.	A1 Emprar l'organització d'assemblees d'aula per treballar la necessitat de les normes.
	A2 Treballar a l'aula les normes de convivència del centre, reformulant-les, en cas que sigui necessari, perquè siguin entenedores per a tot l'alumnat.
	A3 Analitzar, mitjançant debats o exercicis de reflexió, normes o lleis d'àmbits diferents i valorem la seva importància
	A4 Debatre a l'aula el paper i el perfil significatiu dels delegats i delegades.
B. Tenim normes d'aula clares i concretes.	B1 Partir de les Normes de Funcionament i Organització de Centre (NOFC) per elaborar un conjunt de normes pròpies que regulin l'ús de les aules o espais específics del centre: aules de dansa, laboratoris, cantina, aula d'informàtica, gimnàs, mediateca, etc.
	B2 Valorar la importància de tenir unes normes i hàbits clars d'aula.
	B3 Donar a conèixer les conseqüències de l'incompliment de les normes a l'alumnat.
	B4 Promoure l'establiment de normes clares, concretes i compartides per afavorir la convivència del grup i l'aprenentatge a l'aula.
C. Elaborem les normes d'aula amb l'alumnat.	C1 Promoure la participació de l'alumnat en l'elaboració de certes normes de convivència d'aula i assegurem el compromís de tothom.
D. Fem explícites aquelles normes tàcites de comportament entre l'alumnat que entorpeix el bon funcionament i el clima de convivència de l'aula (per exemple, l'encobriment d'actes no	D1 Treballar el valor de les normes tàcites existents en el centre.
	D2 Treballar amb l'alumnat algunes normes imperatives de comportament que mantenen entre

desitjables).	ells i que comporten problemes de funcionament i convivència
---------------	--

NORMA	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies en la difusió de la norma.	A1 Donar a conèixer a les famílies les mesures correctores del centre.
B. Ens coordinem amb les administracions locals per procurar que l'alumnat conegui les normes ciutadanes en aquells àmbits que l'afecten.	B1 Facilitar la participació dels alumnes en els consells escolars municipals per poder formar part de les comissions que treballen les normes més genèriques de la ciutat.

9.5. PARTICIPACIÓ

QUÈ ENTENEM PER PARTICIPACIÓ?

Participar és ser i sentir-se part d'una organització en la qual es considera part activa. La participació és una manera d'unir esforços, de generar sentiment de comunitat i de crear un ambient inclusiu.

En l'àmbit educatiu participar vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu. La participació educativa és el camí per avançar en processos comunitaris de treball i d'aprenentatge en xarxa, orientats a l'èxit educatiu, a l'afavoriment de la convivència i a la millora de l'entorn.²⁵

²⁵ [\(Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016\)](#)

PARTICIPACIÓ	ÀMBIT CENTRE
E. Sensibilitzem el claustre en la importància de la participació i implicació de la comunitat escolar en el centre educatiu.	A1 Programar actuacions específiques de sensibilització (claustrs, xerrades) sobre la necessitat de potenciar la participació en la vida al centre de tots els membres de la comunitat educativa.
F. Recollim en els documents de centre la els canals i les formes de participació a la comunitat escolar.	B1 Recollir en els documents el caràcter participatiu del centre.
	B2 Especificar en els continguts de la Carta de compromís i les reunions d'inici de curs els mecanismes de participació de famílies al centre.
	B3 Incloure en les NOFC els mecanismes de participació com el Consell Escolar o la Comissió de Convivència.
G. Preveiem espai de reunions i mecanismes per facilitar les reunions d'associacions del centre com AFA o les assemblees d'estudiants.	C1 Proporcionar espais i franges per a trobades de famílies.
	C2 Proporcionar espais i franges per a trobades d'alumnes.
H. Establím propostes d'actuació específiques per fomentar la participació al centre de tota la comunitat escolar.	D1 Incloure participació d'alumnes en jornades i plataformes de comunicació de l'escola.
	D2 Organitzar i potenciar assemblees d'aula.
	D3 Organitzar i potenciar trobades de famílies i escola de pares.
	D4 Incloure famílies i alumnes en activitats d'escola com les PPOO.
I. Avaluem les mesures i actuacions realitzades per fer fomentar la participació.	D1 Recollir a la memòria les accions dutes a terme en aquest àmbit i avaluar-ne el funcionament.

PARTICIPACIÓ	ÀMBIT AULA
A. Disposem d'estratègies concretes per facilitar la participació de l'alumnat en la gestió de l'aula.	A1 Establir amb els alumnes pautes de participació que garanteixin un bon clima.
	A2 Promoure projectes compartits entre l'alumnat.
	A3 Promoure la participació de l'alumnat en l'organització de l'aula (elecció de delegats, normes d'aula).
	A4 Incloure en el Pla d'Acció Tutorial mesures d'acollida per a alumnes nous.
B. Estimulem la participació de l'alumnat en el seu propi procés educatiu pel que	B1 Fomentar processos d'autoavaluació i coavaluació.

fa a seguiment i avaluació.	B2 Recollir el seu compromís d'implicació i participació activa en l'aprenentatge en la Carta de Compromís.
	B3 Crear espais de diàleg per comentar presencialment els butlletins de notes amb l'alumne.

PARTICIPACIÓ	ÀMBIT ENTORN
A. Impliquem les famílies en els projectes educatius i les actuacions de l'entorn.	A1 Dissenyar amb l'AFA estratègies per potenciar la participació de les famílies.
B. Promovem les xarxes de centre	B1 Col·laborar en l'elaboració i el desenvolupament de projectes amb altres centres.
	B2 Visitem i acollim altres conservatoris de l'àmbit nacional i internacional.
	B3 Visitem i acollim altres escoles de dansa.
C. Ens coordinem amb l'administració i les entitats de l'entorn.	C1 Participació d'alumnes en els Consells escolars municipals.

10. ANNEXOS

10.1 DECLARACIÓ DE LA SEU D'URGELL

Reunits a la Seu d'Urgell per parlar de convivència, en el marc del 4t Congrés “Educació i entorn”, els participants, individualment i en nom de les nostres organitzacions, entitats i organismes respectius, fem pública la següent DECLARACIÓ amb la voluntat d’impulsar els valors específics de la convivència en l’àmbit educatiu i social del nostre país.

LA CONVIVÈNCIA: ELEMENT CENTRAL DE LA SOCIETAT I DE L’EDUCACIÓ

En el marc d'una societat tecnològicament complexa, culturalment diversa, socialment líquida i econòmicament desequilibrada amb canvis permanents, importants moviments migratoris i noves i preocupants formes d'exclusió, entenem la convivència, no la simple coexistència, com la necessària relació entre persones basada en xarxes de sentit compartit.

L'escola és el reflex de la societat i, alhora, és un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixen uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l’interior del centre educatiu com al seu entorn immediat.

Per educar en la convivència, cal posar l'accent en les relacions, abans que en les diferències. Per això cal potenciar espais oberts i compartits —tant des d'un punt de vista social i cultural com intergeneracional— que facilitin el coneixement i el reconeixement de les persones que viuen en el mateix poble, barri o ciutat per potenciar la confiança mútua i propiciar la conversa, el diàleg i la reflexió.

És bàsic, per a la convivència, parlar molt i escoltar més, i fer-ho amb un to optimista i positiu. El diàleg suposa tenir una actitud d'escolta activa i estar disposat a canviar d'opinió davant els arguments de l'altre. Cal posar l'accent en les relacions i en tot allò que ens uneix més que en el que ens separa. Els lligams afectius són elements bàsics per a la construcció de personalitats equilibrades. En la convivència no es dona un simple contacte passiu, una coincidència en un espai; l'altre hi és present, ens importa i genera emocions i sentiments. El conflicte és inevitable i forma part de les relacions socials d'una societat oberta i complexa. Cal afrontar cada conflicte des de la singularitat, evitant les generalitzacions i a partir de la cultura de la mediació. Aquests són els fonaments d'una escola inclusiva i d'una educació intercultural que han de contribuir a garantir la igualtat i a respectar la diversitat en una societat més cohesionada i menys excloent.

PAPER DE L'ESCOLA EN LA CONVIVÈNCIA

Tradicionalment, s'ha subratllat la importància de la convivència escolar com a mitjà per aconseguir un bon aprenentatge acadèmic. Ara cal posar també l'accent en la convivència com a finalitat educativa. Reforçar la confiança i la responsabilitat com a base indispensable de les relacions interpersonals, i d'una manera especial dins de la comunitat educativa entre professorat i alumnat, i entre mares, pares i professorat.

La convivència ha de ser un mitjà i un objectiu per a l'escola; per tant, cal educar *amb, en i per a* la convivència. Aquest objectiu implica un esforç de responsabilitat permanent i un creixement personal, cultural i social de tots els membres de la comunitat educativa per transmetre i compartir valors que orientin i ajudin a donar sentit a la vida.

L'educació en la convivència s'ha de basar en la confiança i el reconeixement mutu, la construcció d'una identitat autònoma per part de cada individu i el compromís i l'esforç per relacionar-se positivament. No és suficient partir d'un context de tolerància, ja que aquest concepte no implica necessàriament la construcció compartida basada en el diàleg, en la interculturalitat i en la relació intergeneracional, elements necessaris per a la convivència.

Avui l'escola, que ha deixat de jugar el paper d'institució hegemònica en la transmissió dels coneixements i rep totes les tensions i totes les contradiccions de la societat, continua essent, com deia Bertrand Russell, "la primera línia del front en el combat per la civilitat". L'escola, però, no pot afrontar aquesta situació tota sola i cal entendre l'educació permanent i global al llarg de tota la vida com una exigència social per crear conjuntament una cultura de la pau a favor de la dignitat de les persones, de la sostenibilitat econòmica i mediambiental i de la cohesió social.

Cal promoure un creixement moral de tota la societat i una extensió de les competències socials a tota la societat. I, d'una manera especial, cal involucrar-hi els professionals amb més capacitat d'influència social i les educadores i educadors...

CONVIVÈNCIA I APRENTATGE

La finalitat de l'escola va més enllà de l'assoliment de continguts: l'escola s'ha fet per educar, no solament per instruir, amb la finalitat última d'aconseguir un món més humà i més humanitzador. Les finalitats de l'educació, segons Delors, són aprendre a ser, aprendre a conviure, aprendre a fer i aprendre a aprendre.

L'aprenentatge va més enllà de l'escola. Aconseguir una escola inclusiva en una societat que no ho és, esdevé complex. Per assolir els objectius educatius, hi ha d'haver una implicació global i coordinada de tots els agents socials, tant els de la comunitat educativa, com les institucions, les famílies i la societat en general. El paper dels equips docents és fonamental i, per tant, és imprescindible que siguin equips cohesionats.

En els centres educatius, la tutoria és un dels espais idonis per treballar els valors i les actituds per a la convivència, tant a l'educació infantil i primària, com a la secundària.

És aquí on cal fomentar de manera intensa les habilitats comunicatives i la sensibilització i la reflexió sobre els valors socials.

La convivència implica la participació de tots. Es tracta de donar veu als que han de conviure per aportar els seus punts de vista sobre les regles de la convivència. Les experiències de mediació i de resolució de conflictes per part de l'alumnat; les d'apadrinament, d'acollida i d'acompanyament; les de participació en la fixació de normes; les d'aprenentatge i d'autoregulació de les seves emocions, etc., indiquen clarament que es pot aprendre a conviure de manera constructiva i positiva, amb respecte i diàleg, integrant visions i sensibilitats diferents.

L'organització del centre afavoreix o dificulta el clima de convivència i, per tant, l'aprenentatge. Cal una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos que, en matèria de convivència, s'hi desenvolupin.

La relació entre aprenentatge i convivència en l'àmbit educatiu ha de ser objecte d'especial atenció en la formació permanent del professorat i en la formació inicial dels futurs ensenyants, tant dels que cursin els graus d'educació infantil o d'educació primària, com dels que estudiïn el màster de professor/a d'educació secundària. La universitat hauria d'introduir canvis en els plans d'estudis, perquè el professorat que s'hi forma pugui afrontar amb èxit la nova realitat present a les aules.

FAMÍLIA

Un dels elements que semblen essencials per construir la convivència és la col·laboració de les famílies en la funció educativa. Cal afavorir de manera positiva aquesta col·laboració i establir un clima de confiança mútua. Si bé l'escola i la família es mouen en àmbits i esferes autònomes, s'han de trobar punts de

complementarietat perquè ambdues incideixen sobre el mateix subjecte. La creació de xarxes esdevé cabdal.

Al llarg del procés educatiu —i de manera especial a secundària— hi ha d’haver ponts de diàleg i de comunicació constants. El paper de les associacions de mares i pares és essencial en aquest procés. Però també ho és que el professorat conegui les famílies i faci un reconeixement explícit de la tasca educadora. La participació de les famílies en activitats educatives formals és una bona via per al treball conjunt i per a la col·laboració entre centres i famílies.

Cada vegada adquireix més importància l’acollida de les famílies en el moment de l’entrada al centre o en el canvi de centre. Un bon pla d’acollida familiar, deixant clars els criteris i convidant a compartir la tasca educadora, és fonamental per a la construcció d’un clima de confiança mútua, que ha de ser a la base de la convivència en el centre educatiu.

PAPER DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Els valors que fonamenten la responsabilitat, la convivència i la ciutadania s’ensenyen i s’aprenen, sobretot, amb l’exemple quotidià de persones properes. Tots els agents socials i, d’una manera molt especial els mitjans de comunicació, han de contribuir a difondre aquest missatge.

La funció educadora dels mitjans de comunicació s’ha fet palesa en la demanda que s’informi de manera responsable dels temes educatius. Més enllà de l’imperatiu del que és noticable, cal no perdre de vista el paper d’agents socialitzadors i educadors que la societat moderna confereix als mitjans de comunicació. Massa sovint hem de lamentar el poc ressò que té la feina abnegada i quotidiana de milers de mestres per educar en la convivència i el gran soroll mediàtic d’un fet aïllat; de manera que el refrany xinès “fa més soroll un arbre que cau, que no pas milers que creixen cada dia” és ben cert aplicat a les notícies sobre la convivència i l’escola.

Al mateix temps, des de l’escola, cal ensenyar els infants i els joves a fer lectures crítiques dels mitjans i, de manera especial, de les notícies i informacions que afecten el món escolar.

PAPER DE LES ENTITATS DE LLEURE. CONVIVÈNCIA EN EL LLEURE

A més a més, l’educació en el lleure esdevé una part important de l’educació global dels nostres infants i joves. I cada vegada més famílies es fan conscients de la importància que pot tenir aquest fet, ben arrelat a la societat catalana. Reconèixer la funció educativa de les entitats que actuen en aquest espai d’educació no formal i, en conseqüència, el seu treball específic per educar en la convivència ha d’anar

paral·lel a la seva implicació en projectes compartits en el marc dels plans educatius d'entorn o projectes similars.

Calen, doncs, mesures per enfortir el teixit associatiu en general i amb la participació dels joves en particular. Per això propostes com l'aprenentatge servei, la difusió d'aquestes entitats entre els joves, així com la invitació explícita a participar-hi, han de ser tingudes molt presents per part de l'administració, dels centres educatius, de les famílies i de tota la comunitat educativa.

PAPER DELS AJUNTAMENTS I AGENTS LOCALS

La convivència té lloc en espais i àmbits concrets. Sovint s'ha destacat que determinats entorns socioculturals afavoreixen o dificulten la relació pacífica del veïnat, així com que impulsen a la col·laboració o, al contrari, indueixen a l'aïllament, la segregació, el desconeixement dels altres... Molts d'aquests factors depenen dels agents locals: ajuntaments, entitats, associacions, veïnat.

S'ha de promoure, des dels governs municipals i des del govern de la Generalitat de Catalunya, polítiques integrades i transversals més orientades als objectius i a les necessitats complexes de la ciutadania —en especial de la infància i la joventut— fonamentades en les tradicionals lògiques administratives. Per exemple, agrupar en un mateix àmbit d'influència les polítiques d'educació, infància, joventut...

Molts ajuntaments disposen de plans d'acollida municipal i, malgrat no tenir prou recursos, s'impliquen en tots els aspectes educatius i de convivència de la ciutadania, especialment dels joves. D'altres, col·laboren estretament amb els centres educatius per facilitar tant el coneixement de l'entorn, la relació escola-barri o escola-municipi, com la transició dels joves al món del treball, etc. Tot aquest treball darrerament s'ha vist plasmat en els projectes de ciutats educadores i, més en concret, en els plans educatius d'entorn. Convindria recollir-ne exemples de bones pràctiques, difondre'ls i impulsar-los arreu del país.

TREBALL INTERDEPARTAMENTAL: PROJECTE EDUCATIU DE PAÍS

Per a un projecte de convivència sòlid necessitem que totes les institucions i especialment tots els departaments de l'administració treballin i col·laborin de manera més transversal. L'educació per a la convivència ha de tenir continuïtat en projectes interdepartamentals que facin de la cultura de la pau, de la

interculturalitat, del foment actiu dels valors de respecte i reconeixement de l'altre, de l'acollida i de la diversitat, la base d'un projecte educatiu de país. És en aquest aspecte, que fem una crida específica a tots els

departaments de la Generalitat i a les diferents administracions a dissenyar, de manera proactiva, actuacions, plans i projectes específics que permetin la convivència en el marc de la societat civil. El treball de l'escola es pot veure afavorit o dificultat a causa d'actuacions d'àmbit superior.

UNIFICACIÓ DE POLÍTIQUES: INFÀNCIA, JOVENTUT, UNIVERSITAT, EDUCACIÓ, LLEURE, FAMÍLIA

En una societat en xarxa, cal incorporar nous coneixements socials per tal que ningú no en quedi desconnectat. De manera específica, cal preveure i organitzar xarxes de suport a l'alumnat.

Les polítiques socioeducatives han de tenir més coordinació i una integració específica a través de les xarxes territorials i amb la coordinació entre administracions. Aquest factor incidirà de manera específica en el foment de la convivència. Elements com és ara la distribució equilibrada de l'alumnat nouvingut o el treball de l'educació per al lleure requereixen coordinació i visió unificada de les polítiques socials.

D'altra banda, com han mostrat experiències concretes de projectes educatius de ciutat, de plans educatius d'entorn, etc., comença a ser necessari que ens plantejem la visió integral de les polítiques adreçades a la infància i a la joventut, al lleure, a la família...; de manera que potser és hora d'integrar aquestes polítiques i les d'educació en una sola unitat administrativa, en un sol Departament, com han fet molts altres països.

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

És en aquest context de viure i convida que cal guanyar el repte de la convivència dins d'una concepció educativa global amb la implicació de tota la societat, des de les famílies fins als diferents professionals de l'educació, passant pels diversos agents educatius, les entitats i totes les administracions.

Amb aquesta finalitat el Departament d'Educació vol promoure el desenvolupament de projectes de convivència que reflecteixin, potenciïn i millorin les accions que ja es duen a terme, de manera participativa, global i integradora, tant a dins dels centres educatius com en el seu entorn.

La Seu d'Urgell-Barcelona, maig-juny de 2008.